

ZVONA DELORITE

ZAKAMENJE - Crkva Bezgriješnog
Začeca iz 16. st.

*Broj: 59 - Božić 2016.
Glasilo župe "Uznesenja Marijina" - Kuna*

SRETAN BOŽIĆ

**CJENJENOM ČITATELJSTVU I
DOBROTVORIMA
ŽELI UREDNIŠTVO**

"Zvona Delorite"

*"Na dobro vam Božić došo
i na boje Mlado lito!
S veseljem, s veseljem!.*

Zvona Delorite

Božić 2016.

God. XX. Br. 59

Božić ili Uskrs

Nekad se nađemo u raspravama ili barem ponekad na to mislimo pa postavljamo pitanje: „Koja je svetkovina najveća u kršćanstvu? Božić ili Uskrs?” Na ovo naše ljudsko i vjerničko pitanje najbolji odgovor daje nam, među ostalima, sveti Pavao kada o raspravi o uskrsnuću kaže: „Ako li Krist nije uskrsnuo, onda je neosnovano naše propovijedanje, neosnovana je i naša vjera” (1. Kor. 15,7.). Gledajući svetoga Pavla o raspravi o Kristovu i našem uskrsnuću (proslavi) tijela i objavi, uz druge sv. pisce Starog i Novog zavjeta, daje se temeljna istina kršćanske vjere. Možemo slobodno reći da se Božić i Uskrs međusobno duboko prožimlju, stoga Božić trebamo svetkovati uvijek u perspektivi Uskrsnuća.

Druga Božanska osoba, Riječ Božja od vječnosti Bog, u našoj se ljudskoj povijesti utjelovila (Iv.1,14). Bog i čovjek, Krist, postao je Emanuel – *S nama Bog*. Tako je Krist kao i čovjek mogao i jest u svom ljudskom tijelu trpjeti i umrijeti na križu i treći dan kako Crkva ispovijeda – uskrsnuti!

U tradiciji Crkve, pa tako i u našem hrvatskom narodu, Božić se svečanije slavi od Uskrsa. Zašto je tako? Pa, ljudski govoreći po svom događaju, Kristovu rođenju, Božić nam je puno bliži. Krist nam se rodio od Djevice Marije. Iskustvo je to svakog obiteljskog života. Zato je i Božić više obiteljska

svetkovina puna duhovne radosti. O tome nam govori i naš hrvatski raspjevani Božić kao malo gdje u svijetu.

U ovoj radosti Božića svima vama poštovani župljani i Kristovi vjernici od Osobljave do Podobuča, svim suradnicima, dobročiniteljima, čitateljima, ovogodišnji Božić te Novu godinu obilnu mirom i blagostanjem žele vaši fra Petar i fra Josip!

fra Josip Vidas

Pismo urednice

Draga braćo i drage sestre, poštovani čitatelji!

Vrijeme brzo protječe, još jučer kao da je bilo ljeto, a već smo toliko toga učinili: turiste otpravili svojim kućama, grožđe obrali, vino napravili. Masline su pobrane, ulje učinjeno. Sve što je trebalo dovezeno je u kuću. Lišće je otpalo, boje zemlje i drveća su ujednačene. Sve je mirno. Počiva priroda, počivaju ljudi. Sve je spremno i sve čeka. U srcu treperi: dolazi On, rađa se Sin Oca Svevišnjega, Isus Krist!

Božić je! Radost Božića ništa ne može zamijeniti. I ako Božić nije najveći kršćanski blagdan, on je u narodu ostao takav. Svi se radujemo Djetetu koje se rodilo, koje je s Neba sišlo među nas. U našim domovima i crkvama kitimo bor, prostiremo slamicu, na nju polažem Isusa. Tu su Marija i Josip. S istoka stižu tri kralja, anđeli se spuštaju s neba, zvijezda repatica zauzima svoje mjesto. Lampice se pale i odjednom nastaje veselje, veselje u srcu, veselje u domu. Djeca pjevaju pjesmice malomu Isusu. Radosni smo. Rodio se Bog! Božji poziv prepoznali su pastiri kada su čuli pjesmu anđela. Taj poziv prepoznali su mudraci koji su ostavili svoj dom i pošli na put za zvijezdom. Nebo i zemlja prepoznali su dolazak Božji među ljude. Isus se rodio za sve nas, za sve ljude. Primimo novorođenoga Kralja u svoju obitelj u svoj dom, u svoje srce.

Isus je s nama, to je znak da nismo bespomoćni, prepušteni na milost i nemilost vremenu koje nas okružuje. Po neke od nas šalje zvijezdu, po neke anđele, po neke neki drugi znak. Važno je da prepoznamo Božji poziv, da krenemo tamo kamo nas Bog želi. Sveti Otac molio je Gospodina da nam podari životnu radost kako bismo lakše podnosili teškoće i da nas očuva od traženja radosti u stvarima koje nas ražalošćuju. Prihvatimo njegovu molitvu, radujmo se svakom jutru, svakom danu, svakoj sitnici, svakom čovjeku! Radujmo se našem malom listu *Zvonima Delorite*. Radujmo se Božiću!

Božić nas poziva na radosno darivanje. Okrenimo se, pogledajmo oko sebe, obrišimo suzu s lica bližnjega, pružimo ruku potrebnome, učinimo bar jedno od djela milosrđa, darujmo sebe! Bog nam je poklonio samoga sebe. Poklonimo i mi sebe nekome. Je li to bilo dobro darivanje, brzo ćemo saznati po radosti koja izlazi iz našega srca.

Čestit Božić i sretna Nova godina!

Dolazak fra Petra u Župu

Na Nebesku zaštitnicu naše Župe Velike Gospe 15. kolovoza, predstavio nam se fra Petar Perković budući član samostana Gospe Delorite i suradnik na Župi.

Hvala Bogu da će nas sada u samostanu biti dvojica.

Fra Petar je do sada u nedostatku osoblja također bio sam u samostanu na Orebiću. Isti samostan preuzeli su u kolovozu franjevci iz Hercegovine. Hvala im! A, fra Petru želimo da se ugodno i bratski osjeća i u Župi i u samostanu te da ima mnogo uspjeha u radu. Valja istaknuti da je fra Petar u nekoliko godina temeljito obnovio samostan, muzej i crkvu na Orebiću. Bio je to za fra Petra golem i naporan posao, ali i radost, a sve je učinio na Božju slavu i dobrobit naroda božjeg.

fra Josip Vidas

DUBROVAČKI BISKUP – EPISCOPUS RAGUSINUS

Prot. br. B-236/2016.

Dubrovnik, 8. rujna 2016.

Predmet: 20. godina glasila župe Uznesenja Marijina, Kuna

ŽUPA VELIKE GOSPE
UREDNIŠTVO „ZVONA DELORITE“
Grade 1
HR-20243 KUNA

Poštovani,

redovito primam vaše glasilo *Zvona Delorite* te vam na tom najljepše zahvaljujem. U vašem zadnjem broju sam pročitao da obilježavate 20 godina Glasila zbog čega vam upućujem srdačne čestitke.

Neka vam ova obljetnica ne bude samo zahvala za ono što je prošlo, nego i poticaj svima vama da se, na ovaj način, s još više žara nastavite zalagati oko rasta Božjeg kraljevstva. U tom duhu zazivam na sve vas obilje Božjeg blagoslova i molim majčinski zagovor Velike Gospe!

S poštovanjem!

+Mate Uzinić

Mate Uzinić,
dubrovački biskup

Iz života crkve...

Godina milosrđa

Protekla je godina prošla u znaku osamsto godina Porcijunkulskog oprosta kada je sveti Franjo od pape Honorija III. dobio potvrdu oprosta koju je izmolio kod Boga. Papa je odredio poseban oprost svima onima koji dođu u Porcijunkulu, ispovjedu se i pokaju te prime od svećenika odrješenje, budu odrješeni od krivnje, na nebu i na zemlji, od dana krštenja do dana i časa ulaska u tu crkvu. Kasnije je taj oprost proširen na način da se oprost može dobiti u sve dane, a o blagdanu Porcijunkule u svim franjevačkim katedralama i župnim crkvama u svijetu.

Osamsto godina, Jubilej milosrđa i Godina milosrđa koju je proglasio papa Franjo trajala je od 8. prosinca 2015. do 20. studenoga 2016. godine do Krista Kralja. Bila je to godina u kojoj smo mogli intenzivnije spoznati da je milosrđe dar koji smo besplatno primili od Oca. Kako je Otac milosrdan prema nama i mi smo pozvani biti milosrdni jedni prema drugima.

Jubilarna godina još se zove i Sveta godina. Ispunjavajući određene uvjete mogli smo dobiti potpuni oprost hodočašćenjem u svetište u kojem se nalaze otvorena „sveta vrata”, pristupanju sakramentu pomirenja, sudjelovanjem u euharistijskom slavlju, ispovijedajući Vjerovanje, moleći se za Papu i one nakane koje su njemu na srcu. Ispunjavajući uvjete, protekla je godina bila za svakoga od nas milosno vrijeme, s ciljem da nas pomiri s Bogom i bratom čovjekom, da se ispuni želja svetoga Franje za spasenje svih duša. Po preporuci biskupa i onoga što nas uči Katehizam katoličke crkve, nama ostaje obveza vršiti sedam djela milosrđa duhovnih i tjelesnih.

Rina Tomelić

Sveta majka Terezija

U ovoj milosnoj godini 4. rujna na Trgu sv. Petra u Rimu, papa Franjo proglasio je svetom Majku Tereziju iz Kalkute poznatu po djelima ljubavi prema siromasima, bolesnima, siročadi i umirućima. Utemeljiteljica je redovničke zajednice Misionara i Misionarki ljubavi koje djeluju po svim gradovima po svijetu. Dobitnica je Nobelove nagrade za mir.

Pamtimo je po ljubavi koju je gajila za našu domovinu. Sveta Majko Terezijo nauči nas Gospi reći kao i ti:

Daj mi svoje srce

*Marijo, Majko Isusova,
daj mi svoje srce,
tako lijepo,
tako čisto
tako bezgrešno,
tako puno ljubavi i poniznosti.
Učini me dostojnom da primim Isusa
pod prilikama Kruha i Vina,
ljubeći ga kao što si ga ti ljubila
i služeći mu u najsiromašnijima,
među siromasima...*

(dio pjesme „Molitva Mariji” iz *Glasa Koncila*)

Misionar milosrđa

Jubilarna Godina Božjeg milosrđa završava 20. studenoga 2016. na blagdan Krista Kralja. U Godini milosrđa štuje se Božansko milosrđe koje spaja Boga i čovjeka. Milosrđe znači imati srce. Susret vjernika s duhovnim misionarom milosrđa i profesorom fra Josipom Ikićem, održan je u crkvi Pomoćnice Kršćana u Orebiću, 29. i 30. listopada, u poslijepodnevnim satima.

Kako zadobiti milosrđe?

Obratiti se, vjerovati u evanđelje, svjesni svojih grijeha tj. spoznaje ranjenosti u duhovnom smislu. Milost nije zaslužena, ona nam je darovana, a na nama je kako ćemo njome raspolagati. Bog je milostiv i dobar. Svi smo mi djeca Božja. On svako svoje dijete voli i strpljivo čeka. Ako se iskreno ispovjedimo i pokajemo za svoje grijehе, Bog ih preko svojih svećenika oprost i izlijeva milosti na nas i na naše obitelji. Grijeh je otrov za tijelo i dušu, od njega oboli i duša i tijelo; dolaze razne bolesti, nemiri, ljutnje, svađe unutar obitelji, sa susjedima, na radnom mjestu i šire. Kad se čovjek ispovjedi, postaje slobodan od grijehа. Potrebno se pokajati za ispovjeđeni grijeh, tražit milost i oprost od vremenite kazne – posljedice grijehа kroz ispovijed i potpuni oprost.

Svetom ispovijedi, svetom misom te klanjanjem Presvetom Oltarskom Sakramentu završila je dvodnevna duhovna obnova. Vjernici koji zbog vremenske ograničenosti trajanja susreta, nisu pristupili ispovijedi, pozvani su na blagoslov molitvom polaganja ruku.

Očistimo našа srca i vjerujmo u Božje milosrđe!

Veselka Cvitanović

Tema broja – Božić...

BOŽIĆ DOLAZI

*Uskoro,
Božić dolazi.
Donosi poruku
mira i ljubavi,
utjehu onima
koji su nesretni,
koji su doživjeli
ono najgore
da je čovjek čovjeku-vuk!*

*Znam da su mi
najljepši bili
Božići mog djetinjstva
puni istinske topline
u srcu nevinog djeteta
kad su i kuće i ljudi
isijavali sreću
u Svetoj noći,
a iz crkve pune ljudi
složno i snažno,
ushićeno i čarobno
orila se ona lijepa pjesma
„U sve vrime godišta!”*

*Mogla bih plakati
od čežnje da to opet doživim
kad se sjetim
kako bi se mi djeca
okupila i gurala
oko Betlehema
kojeg su časne sestre*

*marljivo napravile
svojim čarobnim rukama.
Svojim širo otvorenim
i začuđenim očima
gledali smo:
u Svetu obitelj,
pastire i stada,
Tri kralja s darovima,
a najviše u Maloga Isusa
Kralja nad svim kraljevima,
siromašno malo Dijete
u maloj štalici
na žutoj slamici,
kako milosrdno
širi ruke prema djeci.*

*I zato
koliko god nam život
nio težak i bolan
Ne dozvolimo
da nam tuga, bijes i mržnja
ubiju vjeru u Boga,
da nam obrišu osmijeh s lica
da ugase topli sjaj u našim
očima
i unište milosrđe u srcu.
Uskoro,
Božić dolazi
i donosi svijetu poruke
mira, milosrđa i ljubavi!*

Štefica Jakir

Evo, začet će Djevica i roditi sina i nadjenut će mu ime Emanuel!

(Izaija 7,14b-15)

O Marijinom djevičanstvu Grgur Veliki (540. – 604.), veliki crkveni naučitelj Sveto pismo tumači Svetim pismom:

„Molim te prosudi pozorno ako si kadar, kako se Crveno more udarcem štapa podijelilo na dva dijela; kako je iz tvrda kamena po udarcu štapa potekla obilna voda; dokaži ako možeš, kako je suhi Aronov štap procvjetao; kako je Djevica iz njegova potomstva začela i pri porodu ostala djevicom.”

A Petar Krizolog (380. – 433.) također crkveni otac i pisac kaže:

„Kad jedna djevica začinje, rađa i ostaje djevicom, ne nalazimo se pred običnom pojavom, nego pred čudom. Ne radi se o stvarnosti u skladu s ljudskim načinom shvaćanja, nego o Božjoj moći. Ta činjenica nije plod naravi, nego djelo Stvoriteljevo. Ne radi se o nekom naravnom, ljudskom djelu, nego izvanrednom Božjem događaju, koji običan razum ne može dokučiti.”

Isti ranokršćanski pisac Krizolog nastavlja:

„Ono što Djevica začinje, čast je Duha, a ne teret tijela. Ono što Djevica rađa, otajstvo je Božje, ne bračna tajna. Rođenje je Kristovo djelo Božjeg veličanstva, a ne ljudske slabosti.”

Sveti Augustin koji se poslije dugoga lutanja obratio na kršćanstvo i postao veliki crkveni naučitelj piše:

„Kasno te uzljubih (Bože), Ljepoto tako stara i tako nova, kasno te uzljubih jer ti si bio u meni, ali ja sam bio vani i tražio sam te izvan tebe. Gotovo izobličen lijepio sam se na ljepotu tvojih stvorenja. Ti si bio uza me, ali ja nisam bio s

tobom. Tvoja su me stvorenja udaljavala od tebe, stvorenja koja ne postoje bez tebe. Zvao si me i tvoj je krik probio moju gluhoću. Zabljesnuo si i tvoj je bljesak raspršio moju sljepoću. Prosuo si svoj miomiris koji sam udahnuo i sad žudim za tobom. Kušao sam te i sad gladujem i žeđam za tobom. Dotaknuo si me i sad gorljivo žudim za tvojim mirom.”

Iz knjige *Marija u ranokršćanskoj literaturi*

Žive jaslice

O životu svetoga Franje dosta se zna, kako je kao mladić napustio dom i bogatog oca, odbacio raskošno odijelo, odrekao se ugodnoga života i užitaka te krenuo putem Krista i siromaštva. Potpuno se predao Bogu i čovjeku. Duh mira i ljubavi koji se na njemu očitovao, nije ostao nezapažen. Slijedeći duh kršćanske ljubavi, iskazujući istinsku ljubav bližnjima, radujući se dobru i uspjehu bližnjih kao svome vlastitom uspjehu, s optimizmom, vjerom da Bog surađuje sa svima koji ga ljube, a duhovnost franjevac ostaje do danas. Prepoznali su to mnogi mladi ljudi, braća i sestre te pošli za Franjom osnivajući franjevačke redove.

Prve žive jaslice napravio je sveti Franjo za svoje sugrađane u mjestu Greciu jer je želio da svaka obitelj, da svaki dom postane mjesto gdje će se neprestano radati ljepota, ljubav, mir i radost, mjesto gdje će se više osjećati Božja blizina, a ljudi se više osjećati kao miljenici božji. Zato je htio da toga dana svaki čovjek radi ljubavi koju nam je Gospodin dao, darujući samoga sebe, bude radosno darežljiv.

Po uzoru na sv. Franju mi danas u svojim domovima kitimo bor, pravimo jaslice. Radujemo se novorođenome Sinu Božjemu. Slavimo Božić!

Slijedeći duhovnost svetoga Franje prepoznao je to i franjevački svjetovni red (FSR) koji djeluje po cijelom svijetu.

I u našoj Župi postoji FSR. Malo je to bratstvo koje otvorena srca poziva sve one koji svojim životom žele slijediti ove vrijednosti, da im se priključe.

Unutar reda iznjedrena je i molitvena zajednica koja broji mali broj članova, ali ne odustaje u molitvi za obraćenje kršćana, za potrebe svećenika. Također se moli za naš list *Zvona Delorite*, za zajedništvo i za vlastite potrebe.

Svi vi kojima je pri srcu gore navedeno, slobodno dođite, bit ćete primjeni s ljubavlju!

Rina Tomelić

Uz sretan Božić

Sretan Božić lijepa je i draga čestitka. Razmjenjujući je međusobno, upućujemo najljepše želje uz rođendan našeg malog Boga Isusa Krista. Odatle je i naziv Božić. Čestitajući Božić pridružujemo se čestitarskoj kršćanskoj populaciji od dvije i pol milijarde ljudi. Pripadamo, za sada, najmasovnijoj svjetskoj vjerskoj populaciji. Nju sačinjavaju katolici, protestanti, pravoslavci i još na tisuće kršćanskih denominacija. Osim Nove godine čestitke prigodom Božića i Uskrsa najčešće su svjetske čestitke. Rođenje Isusa Krista, nama kršćanima, Božje je poslanje koje obilježavamo svetom misom, čestitkama, darovima, radošću i nadom. Lijepo je i časnno biti kršćanski vjernik.

Međutim, u isto vrijeme trebali bi se prisjetiti Kristovih riječi:

„Ono što učiniš najmanjem od svoje braće, učinio si samom meni.”

Ne bi smjeli dozvoliti da se naše vjerovanje svodi samo na čestitke i obrede. Vjeru potvrđujemo preko svojih djela, djela ljubavi, davanja i odricanja. U vrijeme Božića daruje se i više nego nam sugerira kršćanski nauk. Daruje se u izobilju.

Daruje se najdražim, najbližim, najmlađim, najznačajnijim, najmoćnijim, ali ne znam daruje li se „najmanjima od svoje braće”? Darujemo li najpotrebnijim? Jesmo li se sjetili Caritasa, domova za stare i nemoćne, domova za nezbrinutu djecu? Što smo darovali siromašnom susjedu, prosjaku ili nezbrinutom namjerniku? Jesmo li komu poklonili smiješak i lijepu riječ? Ovo posljednje zamrlo je na našim župskim licima.

Uobičajeno se nalazimo među onima koji „imaju” ili među onim koji „nemaju”. Ove dvije skupine dijeli tanka ovozemaljska crtica. Davanje je potvrda naše vjere. Kroz davanje postajemo svjesni svoje vjere: tko smo, što smo i kamo idemo.

Sretan Božić Vama i Vašima od srca želim, a posebno zadovoljstvo bilo bi mi pružiti pomoć potrebitima (broj mobitela: 098 982 39 26).

Ivo Santica

Kad se na^š temelji zatresu, mogli bismo se okrenuti Bogu, a onda ustanoviti da ih upravo On tresu.

hebrejska poslovice

U iščekivanju Božića u Pijavičini

Kroz kuću zapuhali neki drugi vetrovi, ali to nije smelo moju babu Katu pijavsku nevistu iz Dubrovačkog primorja da se odreče svojih običaja, krunice, malih molitvica i slavljenja svih svetaca i svetica. Poznate su uzrečice: Sveta Kate drvarica, misec dana do Božića, Sveta Luce sijat ćemo šenicu za malenu dečicu, Sveti Toma goni prave doma.

I tako bi počele velike pripreve za veliki događaj. Išegana drva, ubrana kamišula, garze i kudija odradile svoje, a omaštenu vunu sa Silbe dočekale materine ruke, pa teta Danica i mati pleti do kasno u noć i prid svičon jer se letrika rano gasila, a vajalo je imat nešto novo na sebi za dočekat Božić. Duge zimske noći s mirisom dunje na kredenci i ormaru kratila je baba pričicama o malome detetu Isusu koji će se roditi na slamici, o majci Mariji, ocu Josipu o njihovom dugom putovanju tamo neđe do nekog dalekog dalekog Betlehema. Tako sam dobila obećanje ako budem dobra, da ću ići prvi put na rođenje maloga Isusa u Deloritu u ponoća jer je misa u Sv. Matija bila tek ujutro. U postěji uz babine tople noge, u piđamici od peluna na male ovčice molili smo neđejicu dančicu sve dok mi san ne bi sklopio oči. Na Badnji dan napravljena slatkarija bi se sakrila, ali su zato vrile prikile na gvozdenu špaheru. A vajalo je unit i bor pa što „ko reko da reko, neka govore i rade što oču, ja ću po svome” govorila je baba. Bor pun bubanka i kojom bočom činio mi se velik do neba. Stavili me rano leć da me mogu na vrime dignit i put pod noge, sva u novom, s rukom u sestrinoj i materinoj ruci, sa susistvom, i s novim krinkama u torbi pa ispod Violića, Burina ždrila i Domina potoka pud Delorite, a ne daj Bože zakasnit, cipele je tribalo zaminit. A onda ulaz kroz velika vrata u veliku crkvu, veliki bor, velike jaslice, mali Isus na slamici, Marija, Josip, anđeli, pastiri, ovčice, kraljevi, zvjezdice. U mojim malim očima rodila se bajka moga djetinjstva, ispunilo se moje dugo

čekanje, uslišile se moje dječje molitvice. Otac mi je doma napomenio „pogledaj one velike orgulje, tu sam godinama učio note i sviro sve do sedamnaeste godine.” A baš su mi se učinile velike, ogromne, a tek kad su zasvirale, kad se zapivalo. Morala sam budna izdržat misu i na noge se vratit u Pijavičinu, jedino će me tako Isus čuvati kroz godinu. Ha-ha, izdržala sam, možda zbog slasnih časninih kolačića posli mise, pa pravac sa sestrom u blaženi san. A baba ujutro u Svetoga Matije, pod borom nešto sitno, ali pamtila sam cilo godinu, slatko na trpezi, vonja juha iz teće, a iz špahera pečeno, dolazi baba File i dide Pero iz Potomja. Znala sam da ću u bursinu babe uz bonbončiće nać i molitvicu Svete Terezije koju je uvijek molila i kad su je pritiskali križi i kad je bila bez njih. Mršavom ručicom čestitala sam po susistvu od Pećijišta do Donjih vrata i mojega Varoša jer sam bila premala za obać cilo selo. Popodne bi se cilo selo izredalo za čestitat babi Paći Kati. U tete Danice i dunda Ivana uvijek je pucketalo na popretu pa sam čekala Svetoga Ivana i obid ispod šature. Koja slast! Zahvaljujući babama i materi ta vrimena nisu nas smela i do nekih godina ostavila me na prirodnoj religioznosti, pa sam se sada sjetila jednoga susreta prije moga vjenčanja kad sam se pošla javiti padre Pavelinu u crkvu Male braće. Pogledo me i reko: „Znam ja čija si ti, baba Primorka, kuća blizu puta, otac bi se škivo za vrijeme blagoslova kuće, ali u tvojoj kući vele sam se puta počastio, vele puta svratio, vele puta s ocem raspravljao o onim vremenima. Kad se hoće sve se može.” I moje pero dođe do kraja. Ovim putem koristim priliku da našoj majci Mariji čestitamo navršениh 90 godina života, njezine dvi ćeri, dva zeta, sedmero unučadi, pet muževa od pet unuka i sedamnaest prauučadi. Čestito i njezinim prijateljicama po godinama iz Potomja, teti Jelisavi, teti Radmili i teti Mariji G. Svom puku Sretan Božić na zdravlje i veselje!

Goranka Šepić

Mjesec prosinac, obilježen radostima Božića

Puno ljudi voli mjesec prosinac. Jedni zbog zimskih radosti, drugi opet zbog božićnih svečanosti ili zimskih praznika. Svatko na svoj način raduje se mjesecu prosincu. Gotovo bih rekla da je to za mene najljepši mjesec u godini. Doista se radujem prosincu iz puno razloga. Tada nastupa mirno vrijeme – sve miruje; šume, cvijeće i ljudi su manje opterećeni. Čini se kako svatko pravi svoj godišnji obračun. Ima mjesec prosinac i dosta mana, kada poplave sve unište, kada se smrzavaju ljudi koji nemaju svoj dom i još puno toga što je teško podnijeti. Zbog takvih poteškoća možda nam bude i loših dana u prosincu. Ovog časa razmišljam o imenu mjeseca prosinca. Podsjeća me na milosrđe, prositi od nekog ili darivati nekom koji traži od tebe – prosi. Ne volimo prositi ni biti darivani tuđim mrvicama. Ma koliko bili u potrebi, dostojanstvo nam ne da primiti darove ako dobro ne poznajemo darovatelja, ili ga „predobro poznajemo” – pa znamo da su darovi dani s namjerom koristoljublja. Puno puta odbijemo i darove s iskrenom namjerom – jer smo doživjeli iskorištavanje u bilo kojem smislu od darovatelja – više nismo imali snage reći ne – nekim stvarima, koje ne bismo nikada prihvatili da nismo tim darovima potkupljeni, iako protiv naše volje. Koji nas tako darivaju, znaju što rade. Kako primiti i darivati bez uzdarja? Primiti, a ne dugovati, ili darivati, ali ne očekivati podložnost osobe koju smo darivali?

Jedna je osoba ostala vječiti „prosjak“, koji prima i dariva bez ikakve primisli. Isus, Kralj nad kraljevima i (prosjak) naše duše prosi od nas više od dva tisućljeća. Slikovito nam je to pokazao svojim rođenjem. Moleći prenočište, Josip i Marija ne nalaze milosrđe kod ljudi. Morali su u štali sa životinjama dočekati novorođenog Kalja. Od tada do danas Isus nije prestao skupljati mrvice, kada se sjetimo pa s vremena na vrijeme dođemo u Njegov dom. Proslavit ćemo i

ovaj put rođenje – Boga i Čovjeka, gospodara svega stvorenoga na uvriježen način među ljudima. Razveselit ćemo svoje ukućane, prijatelje, možda i potrebite – siromašne na razne načine. Hoćemo li imati dar za slavljenika? Hoćemo li rasporediti vrijeme drukčije, naći se koji put pred svetohraništem – prije ili poslije sv. mise? Isus nije običan slavljenik, On je Bog Ocu jednak, Stvoritelj naš i Otkupitelj naš. Koliko dugo i kako bismo trebali slaviti Njegov dolazak na zemlju – Njegovo rođenje? Isus nije ograničen u vremenu i prostoru, a ni u ljubavi i milosrđu – to podrazumijeva neprestano slavlje našega Spasitelja. Slavlje i zahvaljivanje Tvorcu svega, tebe, mene, svega što jest ili će ikada biti, nije ograničeno samo na određene dane. Upoznajmo bolje Isusa Krista. Budimo barem znatiželjni, On će to prihvatiti. Njegova je želja približiti se svakom čovjeku, barem u posljednjem trenutku – kao na Kalvariji desnom razbojniku. Istražujemo sve i svašta, možda i ono što nikada ne bismo smjeli. Tako pretjerana zaokupljenost ugrožava naš duh. Isus hrani naš duh. Nitko i ništa ne može zadovoljiti našu dušu, ispuniti prazninu kao njen Stvoritelj. Na zemlji, koja je nestalna i puna meteža, sve je upitno – opstati ili propasti. Upoznali smo takvu nesigurnost, kamo poslije takvog saznanja? Hoćemo li i posljednji dah uložiti u prolazno? Sav svoj život, trud, težak i borben opstanak ovdje na zemlji, a poći nam je? Vjerujem da nećemo zaboraviti doći na vrijeme u kuću Očevu, pružiti ruku pomirenja, prijeći prag nade, za svoje dobro i slavu Isusa Krista.

Isuse Kriste, siromašan u nama, nesiguran u nama, prognan si i ostavljen od nas – smiluj nam se. Ti si milosrđe i ljubav, pridržavaš nas iako toga nismo svjesni, čekaš nas s neizmjernim strpljenjem.

Mi smo pogled uputili sasvim u drugom smjeru. Ti si Bog i znaš što smjeramo. Možeš pohoditi srca, ulaziš kroz zatvorena vrata i rasvjetljuješ tamu. Molimo Te, uđi u našu

tamu, uđi u našu stvarnost, koja je izvan stvarnosti u kojoj si Ti. Približi nam svetu tajnu Svog postojanja pa da se ne utvrđujemo u raspadljivu i nestalnu, nego u vječnome, a to si Ti. Naši su darovi Tebi važni, mi donosimo darove koji umnogome nisu do Tvojih želja.

Želiš čuti: „Dobro došao, Kriste, u naš život! Ne samo na svoj rođendan, nego kao stalni savjetnik i slavljenik našeg srca. Kuda, kako, kada i što nam je činiti – Ti nas upućuj.”

Bio uvijek hvaljen i slavljen – primljen kod svakog Svog stvorenja! Neka mjesec prosinac i svi ostali dani koji nam slijede u životu postanu čežnja i prošnja naše duše za Tvojim duhom, do potpunog predanja – spajanja s Tobom u velikom slavlju na nebesima. Amen.

Sretan vam i radostan susret sa Sinom Božjim!

Nada Vranješ

autor: Ivica Čolić

Kronike...

Blagdan Velike Gospe, **15. kolovoza 2016.** obilježen je u središnjoj župnoj crkvi Uznesenje Marijino. Misno slavlje predvodio je fra Josip Vidas, a pomagao mu je fra Petar Perković, suradnik na Župi. Ministriralo im je šest ministranata (pet curica i jedan dječak). Fra Petar je na kraju misnog slavlja rekao da se treći put vraća u samostan Gospe Delorite: prvi put prije 31 godinu, drugi put prije 10 godina, a u narodu se reče „bez treće, nema sreće.” On je rekao da je to njegov izbor i da voli živjeti i biti duhovni liječnik u malim mjestima, a ne u gradovima. Zato ga srdačno pozdravljamo i treći put: „Dobro nam došao!”

Ovom prigodom obilježena je dvadeseta obljetnica župnog časopisa *Zvona Delorite*. Zahvaljeno je dosadašnjoj urednici gđi Nini Vodopić uz prigodne poklone. Umjesto nje uređivanje lista preuzela je gđa Rina Tomelić. Želimo joj sve najbolje i neka list ide i dalje!

16. kolovoza 2016. blagdan Svetog Roka obilježen je tradicionalnom festom u Crkvicama. Dijelile su se diplome jedinstvene u Hrvatskoj, diplome za Prvi skok s mula u Crkvicama. Diplome je dobila jedanaestorica kandidata. Pri skokovima svojim dugotrajnim iskustvom i izuzetnim pedagoškim pristupima, vodio ih je Gorki Bilušica. Čitav program osmislile su Ana Milovčić i Danijela (igre i pokloni za djecu, zakuska). Lijepo osmišljen program vodio je Gordan Prišlič-Vjeverica, glazbom, pošalicama, a uvečer s prikazom kako je nekada bilo u Crkvicama, a kako je sada.

18. kolovoza 2016. u Kuni, u zgradi Osnovne škole „Kuna” održana je akcija dragovoljnog darivanja krvi za potrebe bolnice u Dubrovniku. Akciji se odazvalo 13 darivatelja. Zar nismo mogli malo više ruka pružiti kao znak dobrodošlice u našim srcima, ljudima kojima to život znači.

29. kolovoza 2016. u Osobljavi je održano misno slavlje sv. Ivan (Glavosjek) u obnovljenoj kapelici Svetog Ivana iznad same uvale s prekrasnim pogledom na Neretvanski kanal i sami utok Neretve. Misu je predvodio svećenik iz Trpnja don Alen Keri.

U Osobljavi je povodom blagdana Male Gospe, **8. rujna 2016.** misno slavlje vodio fra Josip uz pomoć fra Petra. Misi je prisustvovao jako mali broj vjernika. Zašto?

20. rujna 2016. započela je zvanično jematva, jako kratka, jako jadna jer su bile velike štete od *prikale*, peronospore, suše. Ogroman trud, ogromna uložena sredstva. I na kraju sve je u rukama prirode. Postoji li netko tko će ući u kožu poljoprivrednika ili ćemo govoriti i dalje: „Sutra će biti bolje!” A do tada, koga bude bit će. Zašto je to tako?

1. studenoga 2016. Svi sveti. Misa je bila u crkvi Gospe Delorite.

2. studenoga 2016. Dušni dan. Misa na groblju Svetoga Spasa s odriješenjem.

Nakon 96 godina, zvanično je prestao s natjecanjima u nogometnoj lizi NK RAT, je li to tako trebalo biti? Zar nikome nije stalo do jednoga od najstarijih nogometnih klubova u Hrvatskoj. Klub je bio ponos Pelješca. Zar su zaboravljena gostovanja Hajduka i odlazak na utakmicu na igralište Ispod stare murve? Koja je sljedeća legenda Kune na redu „za gašenje”?

20. studenoga 2016. u Kuni je u organizaciji KUD-a „Mato Celestin Medović” održan nastavak predavanja o značajnim otkrićima koja su povezana za nepoznate crtice iz života poznatog umjetnika Mata Celestina Medovića. Ovo je bio drugi dio, nakon promocije *Autobiografije Mata Celestina Medovića* koja je ogromnim trudom dr. Bogomila Cezarovića, akademika Luka Paljetka, prof. dr. Antuna Karamana i skupa sa zapisima don Nedjeljka Subotića pronađena. *Autobiografiju* su stručno obradili i priredili, nakon ogromnog truda, mogu

slobodno reći naši prijatelji i sumješteni *gospari* Paljetak i Karaman. Ne trebam spominjati uloženi trud do pronalaska zapisa, a onda i trud za njihov otkup. Teško je doći do originalnih dokumenata koji su brižljivo čuvani u nekoj ladici puno godina, a onda je još teže vlasnika nagovoriti da pristane na otkup originala, ali uspjeli su!

Predstavljanje je započeo akademik Paljetak sa svojim jednostavnim, ali pristupačnim načinom. Pričao nam je o zapisima don Nedjeljka Subotića (*Domenico Sabatini*) svećenika sa službom u Trpnju. Bio je on veliki rodoljub pa je zato i svoje ime pohrvatio. Jako se puno družio s umjetnikom i nesmetano mu je dolazio u atelijer. Da podsjetim čitatelje *Zvona Delorite*, on je napisao tekst za himnu Gospi Delorite „O luči zlatna”; napisao je i knjižicu o gradnji i uređenju svetišta i samostana. Zapisi koje je ostavio u knjizi pod naslovom *Majstor s mora slikar*, puni su umjetničkih, pjesničkih izraza. Tako kada nam je akademik pročitao tek jednu uvodnu stranicu, ostali smo zapanjeni. Shvatili smo koje je to kulturno bogatstvo i kako ga treba cijeliti. Zatim nam se obratio povjesničar umjetnosti dr. Antun Karaman. On je pričao o svom otkriću fra Ambroza Testena, samoukog umjetnika koji je službovao u samostanu Delorite. Fra Ambroz potječe iz Slovenije, odrastao je u brojnoj obitelji i zato se odlučio za duhovni poziv. Prošao je ratišta te je desetak dana pješačio da bi došao kući. U Kuni je službovao deset godina i iza sebe ostavio puno slika svog specifičnog stila. Najveća i najpoznatija slika mu je velika slika iznad prezbiterija u crkvi Gospe Delorite pod nazivom *Seoba crkve u Loreto*. U Kuni je sačuvana druga po brojnosti njegova zbirka, a najbrojnija se nalazi u Boki kotorskoj.

Što reći nakon ovog predstavljanja – ostajemo zapanjeni koliko kulturno bogatstvo posjeduje Kuna. To treba valorizirati, oplemeniti (da je to nekome drugome, što sve ne bi učinili), a posebno treba poštovati naše prijatelje koji su ovo

omogućili tek za iskreni osmijeh i zdravicu. VIDIMO SE OPET!

21. studenoga 2016. Blagdan Gospe od Zdravlja. Svečano misno slavlje obilježeno je u Osobljavi u crkvi Gospe od Zdravlja. Obred je predvodio don Marko, uz pomoć fra Josipa i fra Petra. Misu su pjevanjem uveličali članovi crkvenog zbora iz Janjine. Nakon mise bila je procesija do malene kapelice s kipom Gospe od Zdravlja koja je izmolila i lijepo vrijeme. Iako je blagdan pao u ponedjeljak, prisustvovao mu je veliki broj vjernika s cijelog Pelješca pa iz daljih mjesta. Gospa od Zdravlja svakom je zavjetno svetište jer bez cjelokupnog zdravlja nema ni čovjeka, ni čovječnosti koju on širi na svakog.

Edo Medović

25. kolovoza 2016. Sveti Bartul. Iz nepoznatog se razloga ovaj blagdan slavi u Oskorušnu na ovaj dan iako njegov dan pada dan prije na 24. kolovoza. Sveta misa slavila se u crkvi Svetog Nikole. Valjalo se malo pomučiti popeti se do vrha, ali isplatilo se. Odozgo puca pogled na Malo more i Oskoruško polje, a vjetar hladi vrućinu. Misno slavlje pred povećim brojem vjernika, među kojima je bilo i turista koji ljetuju u Prapratni, slavio je svećenik iz Trpnja (zbog odsutnosti našeg).

8. rujna 2016. Mala Gospa. U Osobljavi je malo vjernika. Nije ni čudo kada je u Sreseru velika *festa*, puno ljudi i automobila. Tamo je nekada bio dernek, veliki dernek na koji su Neretvani i ljudi odsvukuda donosili svoje proizvode. Tada bi se kupio prasac i donio u *košaru*, da se *pokripi* dok ima smokava. Na račun te kupovine bilo je raznih šala jer su se svi trudili da doma donesu *praca*, a ne *gudu*. Nažalost i ona bi nekomu dopala!

17. rujna 2016. Rane sv. Franje. Mala crkvice u Kuni na Gomili; misno slavlje održao je fra Josip.

21. rujna 2016. Sveti Matija. Patron je Kačića Sela, dijela Donjeg Pijavičina. U crkvi na oltaru je mramorni kip svetoga Matije koji je nacionalna baština. Crkva vapi za obnovom pa bi prilikom uređenja trebalo voditi računa o vrijednosti kipa. Misno slavlje vodio je fra Petar.

Danas je trebao biti prvi dan jeseni, tako su nas učili u školi. Ipak, prvi dan jeseni bit će sutra 22. rujna jer je ovo prijestupna godina pa se taj datum pomiče za jedan dan.

29. rujna 2016. Sveti Mihovil. Selo Borje ima crkvu posvećenu Gospi Snježnoj koja se slavi 5. kolovoza. Redovne se mise također služe za Stipan dan i za Svetog Mihovila koji se slavi 29. rujna. To su tri mise koje se služe od vremena kad su fratri dolazili na noge iz Kune do Borja.

Ovogodišnje misno slavlje na dan Svetog Mihovila bilo je posebno svečano uz prisustvo tridesetak domaćih i dvadesetak stranih gostiju koji su se u to vrijeme još nalazili u Borju na ljetovanju. Sve nas veseli činjenica da i ako nema stalnih žitelja u selu, ipak se na svetu misu skupi toliko mnoštvo vjernika koje veže to selo.

Po starom običaju padre je bio darivan s plodovima rane jeseni (limunima, mandarinama, šipcima).

Nikša Kristićević

30. rujna 2016. Sveti Jeronim. Molimo Gospodina da nam dade duha poniznosti da znamo zatražiti od čovjeka da moli za nas u našim potrebama i poslovima te da počnemo čitati Sveto pismo, Riječ Božju, najljepše pismo što ga je Gospodin Bog uputio čovjeku!

4. listopada 2016. Sveti Franjo. Održana je sveta misa u Deloriti. Po nadahnuću svetog Franje, u samim počecima njegova obraćenja, osnovao je bratstvo pod nazivom Pokornička braća i sestre. Iz bratstva su nikla tri franjevačka reda: prvi, muški: Manja braća, Kapucini, Konventualci; drugi, ženski: Klarise i treći: Treći red sv. Franje (FSR). U nazivu

trećega reda, *franjevački* označava osobe koje tvore zajedništvo u velikoj franjevačkoj obitelji koje nastoje živjeti evanđelje po uzoru na sv. Franju; *svjetovni* označava osobe koje ostaju u svijetu u svojim obiteljima, radnim mjestima, na svojim dužnostima i u svakidašnjem životu svjedoče svoju vjeru, a *red* označava da iza njih stoji Crkva.

FSR je organizirano zajedništvo koje živi na razini mjesne i sveopće Crkve. Danas u svijetu ima oko dva milijuna članova. Među sobom se nazivaju braća i sestre. Svoje zajedništvo proživljavaju u malim bratstvima vezanim za samostane i župe. Svako bratstvo ima svog duhovnog asistenta, a to je najčešće redovnik, svećenik. Po uzoru na sv. Franju članovi FSR-a obavezuju se da će prednjačiti u promicanju mira, dostojanstva ljudske osobe i da će raditi za humanije odnose u društvu. Žele živjeti uzornim obiteljskim životom, biti jednostavni i poštenu u ophođenju s ljudima, odgovorni i zauzeti u društvenim obavezama. Poslije svete mise padre Josip i padre Petar održali su pred oltarom svetoga Franje Obred Preminuća Sveca. Upaljeno je jedanaest svijeća koliko je bilo prisutnih. Čitali su se dijelovi iz života svetoga Franje: „Kad mu se približio posljednji čas, želio je otići u Porcijunkulu. Ondje je zamolio braću okupljenu oko njega da mu iz Ivanovog Evanđelja čitaju oprostajni govor i izvještaj o pranju nogu. Zatim je zamolio kruh da ga svima podijeli te se potom dao gol položiti na zemlju, raširivši ruke kao na križu. Umro je od slabosti srca uvečer 3. listopada 1226 godine.”

23., 24. i 25. listopada 2016. U Osobljavi, Pijavičini i Kuni slavile su se svete mise za stradalnike Drugog svjetskog rata te molilo održavanje pred crkvama.

1. studenoga 2016. Svi sveti. Po ustaljenom običaju održane su svete mise u selima Župe. U Potomju je običaj da mala djeca toga dana obilaze kuće, a domaćini ih daruju slatkišima. Govori se: „To je za žive.”

25. studenoga 2016. Sveta Kata. Slavi se u Oskorušnu u crkvi u selu. Svetu misu slavio je padre Josip.

30. studenoga 2016. Sveti Andrija. Slavi se u Podobuču. Molimo Gospodina da se ne dademo zaplesti u vlastite računice u kojima tražimo samo korist za sebe, već da budemo poput svetog Andrije koji ne samo što je na riječ pošao za Isusom, već je za sobom povukao i svoga brata Petra.

Vidimo da je naš čovjek bio čvrsto ukorijenjen u Boga. O tome svjedoče ove naše crkve i blagdani. Po njima vidimo koliko veliki posao obavljaju naši padri u naširoko rasprostranjenoj Župi, što često smetnemo s uma. Moleći nebeske zaštitnike, čovjek je nalazio snagu preživjeti u teškom radu koji je svakodnevno obavljao. Molimo Boga da nam podari mir u našim srcima i neka milost Njegova bude trajno s nama i našim padrima!

Rina Tomelić

8. prosinca 2016. Bezgrešno začće Blažene Djevice Marije u Zakamenju. Osim mještana, rodbine, prijatelja, na svetoj misi bilo je ljudi iz cijele Župe. Misu su predvodili franjevci iz samostana Gospe Delorite. Pokoje dijete u crkvici dojmilo se kao poslani cvijetak u društvu starijih. Poslije svete mise dragi mještani ponudili su lijepi domijenak u dvorištu crkve. Na bijelim stolnjacima: pršut, kolači i napitci. Gostoprinstvo mještana zahtijevalo je prigodnu zahvalu. Kako za to mi gosti nismo iskazali hrabrost, ovim putem poručujem: **HVALA VAM DOBRI LJUDI ZAKAMENJA!**

Ivo Santica

S misionarima u Tanzaniji

Ljubomir Vranješ rođen je 1976. godine kao najstarije od dvoje djece Jerka i Nade Vranješ. Do 2003. godine živio je u Kuni na poluoatku Pelješcu. Trenutno je nastanjen u Orebiću, oženjen, ima jednoga sina. Nedavno se vratio sa svoga putovanja gdje je pomagao u radu našim misionarima u Tanzaniji.

Što je ovoga našega nekadašnjeg sumještana potaklo da otiđe na put u tu daleku afričku zemlju i pomogne misionarima, pitali smo:

Vi, kao odvjetnik, umjesto da ste godišnji odmor proveli u nekom elitnom ljetovalištu, boravili ste u srpnju i kolovozu 2016. godine u misiji u Tanzaniji? Kako ste se na to odlučili?

Moram priznati da to nije bila moja ideja. Kao što uostalom nije bila niti moja ideja, kada sam godinu dana ranije otišao na hodočasnički put u Santiago de Compostelu u Španjolskoj, poznatiji kao „Put sv. Jakova” ili „Camino de Santiago”. Ta su dva događaja u mojem životu bila itekako povezana. Dakle, kao što sam se na to hodočašće ranije odlučio

isključivo na poziv svojeg prijatelja, isto tako sam se odlučio ići i u Afriku, u Tanzaniju, također na prijateljev poziv. Takva putovanja, zaista mi ranije nikada nisu padala na um, ali kada su takvi pozivi stigli, oduševljeno sam ih prihvatio. Naravno, smatram i da sam Gospodin, kroz određene životne situacije i samo njemu znane „kanale”, utječe na život pojedinca, kao što je to bilo i u ovim mojim slučajevima. Elitna ovozemaljska ljetovališta me nikada nisu posebno privlačila, iskreno, za mene je „elitno ljetovalište” biti u blizini Gospodina, što je bliže moguće.

Što su Vam na to rekli supruga i sin?

Često me to pitaju. Moja supruga Anita bila mi je velika podrška u mojem odlasku u misiju u Tanzaniju. Čak, štoviše, poticala me je, nije mi dopustila da se kolebam ni na sekundu iako je bilo trenutaka kada sam znao propitkivati svoju odluku. Moj sin Andrija, sada 12-godišnjak, to je teže prihvatio, i meni je to osobno, zbog njega, najteže padalo.

Jeste li bili spremni na to što ćete tamo zateći?

Gledajte, nikada ne možete biti 100% spremni na takve situacije, pogotovo ako u te krajeve idete prvi put u životu, a ja sam tamo išao prvi put. Jasno je da sam se ja, prije odlaska

tamo, informirao o toj zemlji, koliko sam god to mogao, a danas, u eri interneta i mnoštva knjiga i nije teško prikupiti informacije koje vas zanimaju. Već unaprijed sam znao najviše o bolestima koje dolje doslovno haraju, u vidu žute groznice, malarije, HIV-a, tifusa itd., pa sam i primio određena cjepiva. Upoznao sam se i o strukturi stanovništva dolje, vjerskom sastavu stanovništva, gospodarskom i političkom uređenju te zemlje... Ali, nakon što sam sletio u Dar es Salaam, u Tanzaniju, prilikom svojeg prvog prolaska kroz taj višemilijunski grad, za mene je uslijedio šok. Taj prvotni šok se nastavio i pojačavao i sutradan, kada smo se uputili na zapad zemlje, u misiju Dakawa, blizu grada i biskupije Morogoro. Teško je opisati svu tu bijedu i nered na ulicama Dar es Salaama, i u svim onim mjestima kroz koja smo kasnije prolazili. Sav taj koktel afričkih jarkih boja, mirisa, ljudi, živosti, bijede, siromaštva, ali i osmijeha i veselja, duboko se urezalo u moju memoriju i još uvijek, osjećam lagano podrhtavanje kada se svega toga sjetim.

Što je za Vas kao mladoga čovjeka koji ima svoj posao i obitelj, značio ovaj odlazak?

Kao što sam rekao ranije, duhovna strana mojega života i moj duhovni razvoj vrlo mi je bitan. Na ovo Vaše pitanje nije nimalo lako odgovoriti, pogotovo jer bi to tražilo na uvid i provjeru moje prethodno duhovno stanje, uvid u moj odnos spram Gospodina. Ja sam, iskreno, na neki način, to doživio kao svoj određeni duhovni rast, ali ono što mi je još i važnije od toga, ovoga mi je puta život „zamijenio mjesta”. Kako zamijenio? Pa, više nisam bio bitan ja, kao što je to do sada bio čest slučaj u mojem životu, sada su bili bitni drugi, a ja nebitan. Razumijete? To je kod mene bila ta svojevrsna „zamjena mjesta”. Iako, u konačnici, u mojem razvoju kao osobe, to će opet biti od utjecaja na mene i moj život. Što se tiče moje obitelji, dijelom sam Vam već na to odgovorio, ali sigurno, pri

tom mislim i na moje roditelje, da je to od njih svatko na svoj način doživljavao i proživljavao. Nije im bilo lako.

Što rade misionari u Africi, što ste radili Vi koji ste im došli pomoći u radu?

Da budem prilično jasan, misionari su dolje otišli dati svoje zdravlje pa i život za druge. Možete li to pojmiti? Ja i dan-danas teško da to mogu. Što reći o ljudima koji su spremni umrijeti u tuđoj zemlji, daleko od svojeg doma, umrijeti u nigdje, a da o tome Vi ili ja ništa niti ne znamo. Za mene, oni su istinski heroji, vitezovi. Ja sam imao čast i privilegiju da upoznam dvojicu takvih, don Dražana Klapeža koji ima 60 godina i don Nikolu Sarića koji ma ima 70 godina. Što se tiče posla, u bitnome, misionari su angažirani na izgradnji vrtića, škola, bolnica, ambulanti, pomažu u obrazovanju i, naravno, evangeliziraju. Kad to sve sagledate, onda bi ta moja materijalna i fizička pomoć bila kao kap u oceanu. Ali, ako baš hoćete, dolje sam bio 30 dana, donirali smo im određena novčana sredstva i svih tih dana pomagali fizičkim radom u poljima, radom na izgradnji novog misijskog centra, gdje se gradi škola, vrtić, gdje su plantaže banana, kokosa, papaja...

Možete li opisati dan jednoga djeteta u Tanzaniji?

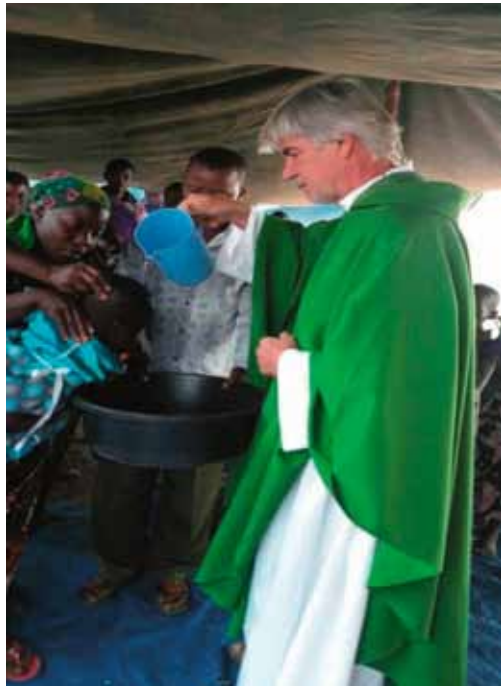
Djeca su u Tanzaniji nešto najljepše što možete vidjeti i doživjeti. Moj prvi dan dolje obilježen je susretom s djecom i to sasvim slučajno. Naime, u krugu misije, nalazi se i jedan vrtić, škola, s ljuljačkom i klackalicom u dvorištu. Kao što je to kod djece slučaj, prije nastave, poigraju se malo i, uvijek je borba za mjesta na ljuljački ili klackalici. Čim sam to jutro, prvi dan, prošao pored njih, nisam odolio, pa sam zagrlio jedno od te djece. Kada su to vidjela ostala djeca, uslijedila je invazija na mene. Njih nekih trideset, možda i više, okružila su me u par prstenova i ja nisam mogao otići dok svakoga od njih nisam podigao sa zemlje i malo se poigrao. Naučio sam lekciju za ubuduće, tako da, ako se želiš igrati s tom djecom, igray se

sa svima ili se ne igraj. Ako im želiš dati bombon, ili daj svima, ili bolje ne daj nikome...

Nikada neću zaboraviti osmijehe i blagost te djece, naprosto vas razoružaju. Ponekad mi se činilo da se naša djeca više se tako ne smiju, da više nisu tako blaga. Djeca u Tanzaniji, ako imaju tu sreću, idu u osnovnu školu, ali to, naravno, ovisi i o njihovim roditeljima. Zamislite da se rodite u maloj kućici od blata, podovi su zemljani i živite u takvom okruženju sa drugima u selu? Kakva mogu biti vaša očekivanja od života, što vam roditelji mogu prenijeti, odnosno na koji način vas uopće mogu odgojiti? Njihov dan je borba za život i preživljavanje, borba protiv bolesti. Potom škola i obrazovanje, ukoliko su u mogućnosti.

Po vašem mišljenju što je ono što tim ljudima najviše nedostaje?

Ambulante, bolnice, škole, hrana, lijekovi, posao. Cijene su kao i Europi, a primanja su im vrlo niska, otprilike oko 400-500 kuna mjesečno, naravno onome tko posla uopće ima. Društveno i političko uređenje im je nekakva vrsta socijalizma i po europskim standardima, moglo bi ga se danas nazvati diktaturom. Iz moje perspektive, tim ljudima nedostaje sve. Ali iz perspektive,

recimo, nomadskog plemena Masaja, njima možda i ne nedostaje puno toga, jer su fokusirani samo na uzgoj goveda i koza. Možda bi Masaje tražili da im se iskopa kakvo pojilo za stoku, ili, da im se adekvatno uredi kakvo mjesto, gdje bi mogli prodavati meso. Ostalo ih puno ne zanima, ne zamaraju se brigama drugih plemena koja tamo žive, a takvih plemena u Tanzaniji ima prilično. Dakle, to pitanje je ne samo egzistencijalno nego je i kulturološke prirode. Treba uzeti u obzir da, osim katolika, u Tanzaniji žive i ostale kršćanske denominacije, a značajna je i muslimanska populacija stanovništva, pa i o tome ovisi odgovor na Vaše pitanje. Ne treba zanemariti ni mogućnost potencijalnog utjecaja radikalnog islama iz zemalja u okruženju, ali na sreću, Tanzanija je, bar za sada, sigurna. S te točke gledišta, mir je nužna pretpostavka za bilo kakav napredak.

Što Vas je najviše potreslo? Što vas je najviše razveselilo?

Potrese Vas kada shvatite da, mnogi mladi ljudi dolje, koji recimo sada imaju 18 ili 20 godina, ukoliko bi stanje ostalo ovakvo kakvo je sada, jedva da će doživjeti 50 godina života. Isto tako, mortalitet djece prilikom poroda jako je veliki, ali to su sve stvari koje bi se dale promijeniti na bolje. Nemaju adekvatnu medicinsku skrb. Ili, recimo, teško mi je ne sjetiti se jednog od mojih razgovora s jednim od mladih Masaja, mislim da se Richard zove i ima oko 18 god. S obzirom da je u Tanzaniji osim swahilija, službeni jezik i engleski, ušli smo u priču o njegovu načinu života, o njegovim očekivanjima i sl. Kada sam ga upitao što on želi u svojem životu, odgovorio mi je: „Želim se obrazovati. Obrazovanje!” Pitam ga: „Pa dobro, što bi želio znati, o čemu bi želio učiti?” Odlutalim pogledom mi je odgovorio : „Bwana (gospodine), mene zanima kako su se to ljudi spustili na Mjesec. Mene zanima sve o zvijezdama, planetima i tim stvarima...” Ne znam Rina, trebam li Vas uopće podsjećati da, nema ljepšeg zvjezdanog neba kao što je

to afričko, a i nije mi teško zamisliti kada taj mladi Masaja, navečer, u njega netremice gleda i o njemu razmišlja, dok ostali pripadnici njegovog plemena pale vatre. Potresu te sve takve stvari, pogotovo kada znaš, da si, recimo, 8 sati leta udaljen od Dar es Salaam-a do Züricha, da imaš povratnu kartu za kući, da doma takvih problema niti nema i, da smo mi ovdje, u Hrvatskoj, zatrpani svim mogućim knjigama i časopisima, pa i onim koji proučavaju zvijezde. Richard, vjerojatno, nikada neće dobiti takvu šansu u životu kao što smo je dobili mi. On je Masaja, on živi u Tanzaniji i, ovoga trenutka, on je krenuo sa stadom goveda na ispašu, prema pojilu, udaljenom i do 15 km.

S druge strane, razveseli te kada vidiš sve te silne osmijehe tih ljudi, unatoč izuzetno teškim životnim prilikama u kojima se nalaze. Nevjerojatno.

Kakve ste poruke donijeli u Domovinu, što reći nama ovdje u našoj Župi ?

Mogu reći samo ovo, misionara nedostaje, laika pogotovo. Konkretno, u misiji su potrebni stolari, zidari, nedostaje mehaničara... Naši su misionari zaposlili domaću, tanzanijsku radnu snagu, ali oni oskudijevaju u znanjima i

vještinama. Primjerice, manji kvar na kamionu ili džipu ne znaju popraviti, pa se zna zbog takvih bezazlenih stvari izgubiti i po cijeli radni dan. Da ne govorim kakve sve probleme imaju u građevini, odnosno izvođenju građevinskih radova u izgradnji škola, bolnica... Primjer nam mogu pružiti, recimo, Talijani. Njih 10-ak, laika, iz svih profesija, zna se dogovoriti da dođu na koji kraći period u misije, i tu pružaju, svatko u okviru svojih znanja i mogućnosti, pomoć u svim tim radovima. Bilo bi lijepo kada bi se i iz Hrvatske, na sličan način, okupio, pa i manji broj ljudi, i pomogao radom u misiji, u onome o čemu zna i može. Za našu Župu nemam nekakvu posebnu, izdvojenu, poruku. Mislim da je ovaj moj intervju pun poruka, pa neka svatko izabere onu koja mu se najviše sviđa.

Moramo li svi ići u Afriku da bismo pomogli? Možemo li nešto učiniti odavde? Jesu li pozvani samo vjernici ili svi ljudi dobre volje?

Svatko je u svom srcu pozvan da učini ono što može, na način koji može. Sami biramo svoj put, a ponekad, kao što je to u mojem slučaju riječ, put izabire tebe. Pri tome, nije bitno vjeruješ li ili ne.

Imate li neke brojeve ili adrese ili ljude, na koje bi se oni koje je vaše iskustvo dirnulo, željeli javiti ili dostaviti pomoć, a možda slijedeći vaš primjer i otići?

Ukoliko bi netko imao volje otići, možda je najbolje da prethodno kontaktira Nacionalni misijski ured u Zagrebu i zatraži njihovu pomoć i usmjerenje. Ako bi pak netko želio donirati novac našoj, hrvatskoj katoličkoj misiji u Tanzaniji, podaci su:

**BENEFICIARY'S BANK:
STANDARD CHARTERED BANK TANZANIA LTD
P.O.BOX 9011 DAR ES SALAAM-TANZANIA
BENEFICIARY:
FR.DRAZAN KLAPEZ
DAKAWA PARISH
P.O.BOX 170 MOROGORO-TANZANIA
ACCOUNT NO. 8740000295600
SWIFT CODE: SCBLTZTX**

Rina Tomelić

GOSPA ŽALOSNA 2006.

U suton Tvojega dana
slomila se jedna grana
pa ostade lišće svelo
i voće nedozrelo.

Dok nizah zrnca Tvojega čisla
moju si ruku stegnula, stisla.
A kad se mile oči sklopiše
majčinske se boli stopiše.

Sutradan kiše su lile
i suze ne htjedoše stati.
Suze su blažile jade
Znaš Ti to, Marijo, mati.

Na rastanku, vrhuncu tuge
tračak se sunca ukaza.
nebo se milosno pokaza
ukrašeno bojama duge.

Nada Lušić

Pelješac – Putopis II.

Dana 25. studenog u dvorani Općine Orebić predstavljena je knjiga *PELJEŠAC PUTOPIS II.* Nevena Fazinića. Knjiga je nastavak njegova putovanja, istraživanja poluotoka Pelješca, budući da autor iza sebe ima i knjigu *PELJEŠAC PUTOPIS I.*

Izvrstan fotograf i zanimljivi pripovjedač gospodin Fazinić nas je Pelješčane začudio uolikoj ljepoti živimo i što nas sve okružuje, a da toga uopće nismo svjesni. Imajući oko za lijepo i zanimljivo, približio nam je naš zavičaj. Kad se ova knjiga uzme u ruke, potiče nas da se i sami otisnemo, da uzmemo put pod noge i zavirimo u te kutke špilja, klisura, sela, uvala, zavičaja. Dapače, da nije bilo autora ove knjige za mnogo toga ne bismo ni znali da postoji na našem Pelješcu. Zato, gospodine Faziniću, hvala Vam što ste nam naš zavičaj pokazali i približili!

Rina Tomelić

Duhovno stanje Župe

Dolaskom na Župu Velike Gospe u Kuni u lipnju 2013. godine želio sam, a želim to i danas, raditi na svojoj i duhovnoj izgradnji župljana. Malo po malo „snimio” sam duhovno stanje Župe. Vidio sam da je Župa raštrkana, što je jedna stvarna poteškoća. U tom vidu nije lako organizirati razna duhovna događanja: susrete obitelji, susrete članova Svjetovnog franjevačkog reda (ima ih svega šest i svi su iz Kune), da i ne spominjem vjeronaučne skupove, nedjeljnu i blagdansku svetu misu itd. Poteškoće su stvarne, ali ne i nesavladive. Uz malo volje i smisla za duhovne vrijednosti, sve bi moglo izgledati puno bolje u duhovnom smislu. Prije svega, trebamo se svi truditi, nadvladati antagonizam između pojedinih sela i stvarati pravo duhovno ozračje, pravo duhovno župno zajedništvo.

Posebna je poteškoća, skoro gotovo nemoguće organizirati nužnu vjersku pouku djece i mladih. Prva poteškoća leži u roditeljima koji su izgubili ili gotovo izgubili svaki smisao za duhovne vrijednosti. Kod svakog dogovora o redosljedu vjeronauka, odgovor je roditelja: „Ne može! Djeca imaju glazbu, nogomet i druge aktivnosti!” Sve je to lijepo, neka djeca idu na razne aktivnosti, ali kao vjernici moramo sebi postaviti ljestvicu vrednota. Ne možemo vjersku pouku, a pogotovo ne nedjeljnu svetu misu staviti na zadnje mjesto. Ne smije nam biti odgovor: „Doći ću ako budem imao vremena!”

Obitelji i djeca ne moraju pohađati ni nedjeljnu svetu misu, ni vjeronauk, ali kao takvi nemaju pravo od župne zajednice tražiti duhovne usluge: sakramente, sprovode i ostale duhovne pomoći. Ako roditelji, djeca i mladi drže do duhovnih vrednota, onda im duhovne usluge nitko ne može uskratiti. Dakle, sve ovisi o Božjoj milosti i o našem duhovnom zalaganju.

Dragi župljani, ne pišem vam ovo da vas obeshrabrim, dapače pišem vam da vas potaknem na stvarno i praktično angažiranje u životu župne zajednice.

Vaši franjevci

Oni koji spašavaju ljudske živote

Povodom Dana dobrovoljnih darivatelja krvi u organizaciji društva Crvenoga križa Dubrovnik održana je prigodna večer i druženje dubrovačkih darivatelja krvi. Tom prilikom dodijeljena su priznanja višestrukim darivateljima. Među njima valja posebno istaknuti našega mještanina gospodina Eda Medovića koji je 75 puta darovao krv i dobio posebno priznanje – Srebrni znak hrvatskog Crvenog križa.

Samo Bog zna koliko si života spasio! Hvala ti Edo!

S pjesmom i svirkom slavimo Gospodina...

10 godina klape Dingač

Dana 26. studenoga 2016. godine u prepunoj crkvi Gospe Delorite u Kuni, klapa Dingač – Pelješac svečanim je koncertom pod nazivom *Naših 10 godina* obilježila 10 godina svoga djelovanja.

Uz klapu Dingač kao pobjednike u kategoriji popularnih skladbi Festivala dalmatinskih klapa Omiš, festivala Večeri dalmatinske pisme u Kaštelima, Festivala klapa Dubrovačko-neretvanske županije, nastupili su i njihovi gosti i prijatelji: Meri Cetinić, klapa Sinj, Rafaela Petrić, Ante Gašpari i Igor Brešan. Kako i sami pjevači klape Dingač ističu, posjećenost koncerta i pljesak publike najveća im je nagrada te pokazatelj da se kreću u pravom smjeru.

Ivan Fabjanović

Radost druženja u pjesmi

Bila je sunčana svibanjska subota, proljetni dan kao stvoren za druženje. Pjevački zbor naše kunovske crkve na čelu s gospođom Nadom Vranješ otišao je na izlet u Orebić u crkvu Marijinog Uznesenja. Potom nas je padre Petar ljubazno proveo kroz samostanske muzeje. Za vrijeme svete mise spontano smo zapjevali u praznoj crkvi, činilo mi se da pjevamo kao nikad do tad. Bilo je to više od pukog pjevanja, emocije na licima sve su govorile. Osjetila sam duboku radost, zahvalnost, tugu zbog onih kojih više nema. Zaista je istina da pjevajući Bogu možemo osjetiti sve to i slaviti život na poseban način. Iako nisam dugo članica zbora, mogu reći da mi je donio puno radosti, a nadam se da će ovaj skromni tekst potaknuti i druge da čine isto. Pjevati znači slaviti život, pjevati Bogu, ovako u zboru puno je više od toga, a ako i druge činimo sretnima, što više možemo poželjeti. Iz samostana smo otišli na ručak u restoran Vrgorac, obitelji Opačak koja nas je srdačno ugostila. Pjesmom smo započeli i završili naše druženje, na radost svih okupljenih.

Najtoplije zahvaljujem padru Josipu u ime svih članova zbora na tom radosnom danu i nadasve dragom Bogu koji nas potiče i okuplja da činimo dobro. Do sljedećeg druženja i svih novih radosti, lijep pozdrav,

Žana Violić

Devedeset godina Hrvatske glazbe Potomje

Devedesetih godina prošlog stoljeća u vrijeme nastojanja hrvatskog naroda da naglasi svoju nacionalnu pripadnost seljani Potomja došli su na zamisao da tu pripadnost pokažu osnivanjem Hrvatske glazbe Potomje. Inicijativni odbor započeo je prikupljati sredstva za nabavu instrumenata, a najveći donatori bili su sami seljani, a njihov doprinos bilo je vino, najvrjednije što su imali. 1926. godine naručeni su instrumenti iz Češke, a radi poduke doveden je glazbeni učitelj također iz Češke. Prvi javni nastup bio je dogovoren 29. 06. 1928. za dan mjesnih patrona Sv. Petra i Pavla, ali je taj nastup odgođen radi ubojstva u skupštini u Beogradu. Tako je prvi javni nastup održan 15. 07. 1928. izvan Pelješca, prigodom Euharistijskog kongresa u Dubrovniku.

U Drugom svjetskom ratu glazba je pretrpjela gubitak članova i uništenje instrumenata. Ubrzo se krenulo u obnovu instrumenata i obuku novih članova. Nova je vlast zahtijevala novu registraciju društva. Tu je nastao problem jer Upravna vlast u Dubrovniku nije htjela registrirati glazbu pod nazivom Hrvatska, već su tražili da se prozove Narodna. Upornošću uprave i nakon čak sedam odbijanja, konačno se uspjelo registrirati kao Hrvatska glazba Potomje!

U sljedećim godinama ugled glazbe raste pa se redovno nastupa i na smotri orkestara u Dubrovniku. Kvalitetom nastupa izdvaja se nastup na smotri u Đakovu. Imali su čast kao prva glazba na Stradunu pozdraviti dr. Franju Tuđmana 1990. godine. Svirali su i na ponovnom postavljanju spomenika banu Josipu Jelačiću u Zagrebu. 2000. godine gostuju u Slovačkoj, 2006. godine u Poljskoj, a 2011. godine sudjelovali su na Međunarodnom festivalu puhačkih orkestara u Mađarskoj. 2014. godine gostovali su u Daruvaru na Međunarodnom festivalu puhačkih orkestar, a 2015. godine bili su na kraćoj turneji i tom su prilikom svirali u zagrebačkom parku Maksimir na prvomajskoj proslavi. Zatim su nastupali i u Križevcima na POOHFESTU. Turneju su zaključili u Vrbovcu na Smotri puhačkih orkestara Zagrebačke županije.

Tijekom vremena učitelji su se glazbe mijenjali. Od 2009. godine glazbu vodi kapelnik Dražen Laskač.

Hrvatska glazba Potomje danas broji četrdeset članova različitih dobnih skupina. Svake godine u glazbu pristižu novi članovi, a s ponosom možemo reći kako su to djeca koja pohađaju Glazbenu školu u Orebiću. To su: Petra Ančić, Ivo Andričević, Letizia Grljušić, Kristina Prnić, Marin Market, Nina Violić, Nela Žužul i Lovro Galić.

U 2016. godini imali su brojne nastupe. U petom mjesecu sudjelovali su na Smotri puhačkih orkestara u Dubrovniku, Međunarodnoj smotri glazbe u Stonu. Održali su koncert ispred crkve Pomoćnice kršćana u Orebiću, četiri

koncerta u hotelu Aminess Grand Azur u Orebiću. Na početku ljeta ugostili su Gradski orkestar Stolac koji je svojim koncertom uvećao blagdan Sv. Petra i Pavla koji se slavi u Potomju.

Hrvatska glazba Potomje nastavlja sa svojim radom pa poziva sve na Božićni koncert kojim će uvećati nadolazeće blagdane!

Ivana Ančić

*Zrnici pijeska čine planine, trenutci godine, a sitnice
cijeli život*

Moliere

Sabatina 2016.

Na međunarodnoj smotri vina Sabatini 2016. koja se održala u Neumu, Ivo Kirigijja, diplomirani inženjer iz Potomja, dobio je priznanje „Stanko Ožanić” za životno djelo i doprinos uređenju u vinogradarstvu. Ivo je najveći dio radnoga staža proveo u savjetodavnoj službi, a danas, iako u mirovini, piše stručne članke i bavi se poljoprivredom.

Bravo Ivo! Čestitamo!

Na istoj Sabatini 2016. na susretu vinara i vinogradara, šampion plavci bili su:

Dingač 2011. Mato Violić Matuško iz Potomja

Dingač 2015. Anto Palihnić iz Kune

Dingač selekcija 2008. zadružno vino, PZ Dingač iz Potomja

Čestitamo svima!

Goranka Šepić

Pustite malene k meni...

U Kuni na izletu

Iako je prošla još jedna pedagoška godina, a generacija predškolaca 2015./2016. krenula u školu, vratit ćemo se koji mjesec unatrag i prisjetiti se izleta na Seosko domaćinstvo obitelji Antunović u Kuni.

Već niz godina naši predškolci odlaze sa svojim tetama na takozvani *oproštajni izlet* gdje se svi zajedno družimo i provedemo nezaboravno i ugodno prijepodne.

Tu u Kuni, ispred naše nebeske zaštitnice Gospe Delorite okupe se djeca iz Dječjeg vrtića Orebić te svih područnih vrtića: Viganj, Trpanj, Janjina i Potomje. Već treću godinu zaredom naš je domaćin Milo Antunović i njegova obitelj za koje naše odgojiteljice imaju samo riječi hvale.

Nakon međusobnog upoznavanja kako s Milom, tako i s našom glavnom zvijezdom, magaricom (čije sam ime

zaboravila), kreće jahanje. Nastaje oduševljenje, smijeh, kako djece, tako i nas odgojitelja.

I ove godine, našu graju čuo je padre Josip te nas srdačno ugostio i s ponosom nam pokazao crkvu i dio samostana u kojem je smješten muzej. Darovao nas je s sličicama svetoga Antuna koje su djeca pospremila u ruksak. Potom smo krenuli prema Kuni s ciljem *osvajanja* farme našeg domaćina. Činilo se to pravim podvigom za malene nožice, ali korak po korak, stiglo se do cilja. Susret s mnogobrojnim domaćim životinjama zasigurno će nam svima ostati dugo u sjećanju.

Ulicama Kune vraćamo se do sljedećeg odredišta, ručak kod obitelji Antunović. Tamo nas opet dočekuje Milo, ali ovaj put, tu su i članovi njegove obitelji. Nakon što smo se malo odmorili, oprali ruke, popili sokiće i dobro trbuščiće napunili, spustili smo se strmom ulicom Kune do Vinarije Rosso.

Još jednom su nas s radošću primili i počastili, a djeci su za kraj pripremili prezentaciju, punjenja, flaširanja vina. U tome smo svi zajedno sudjelovali i s velikim zanimanjem pratili tijek radnje.

U narodu kažu: „Sve što je lijepo, kratko traje!” S time se i mi možemo složiti jer nas je autobus za povratak čekao.

Pozdravili smo se s domaćinima uz želju da se opet vidimo, a svi vi koji niste bili, svakako pođite i uz domaćina Mila uživajte u toplini domaćih životinja!

P. S. Nemojte zaboraviti ponijeti smoki ili jabuke jer magarce treba nagraditi za njihovo...

Oni to jako vole...

Ivana Ančić (Dječji vrtić Potomje)

Sva djela Gospodnja, blagoslivljajte Gospoda...

O ovogodišnjoj berbi grožđa na Pelješkoj župi

Ova godina će na Pelješkoj župi, najvećem i najpoznatijem pelješkom vinogradarskom području biti zapamćena po veoma lošim urodima grožđa. Razloga za slabu berbu ima više, ali su zasigurno glavni krivci nepogode i klimatske prilike te neodgovarajuća zaštita od peronospori.

Hladni val koji je ovog proljeća zahvatio Župu, osobito njezin sjeverozapadni dio, izazvao je smrzavanje velikog broja pupova i mladih izboja što je kasnije značajno utjecalo na smanjenje količine i kakvoću grožđa. Ova se nepogoda može označiti kao „viša sila” protiv koje se malo ili nimalo moglo uspješno braniti.

Sasvim druga stvar je s peronosporom (plamenjačom), pepelnicom (bijelom mačom) te gnjilocom grožđa (sivom plijesni, botritisom), bolestima vinove loze koje se odgovarajućim mjerama zaštite, pa i u najgorim godinama, mogu koliko-toliko spriječiti i štete učiniti podnošljivima. Ako se izdvoje štete od spomenutog ledenog prodora, glavni krivac za slabu berbu grožđa na Župi je upravo peronospora, odnosno slaba zaštita od ove bolesti. Najbolji su vinogradarski stručnjaci na osnovi dugogodišnjeg opažanja odavno zaključili da su godine s velikim i čestim proljetnim kišama, u pravilu godine s jakim napadom peronospori. Svaki vinogradar bi ovo trebao zapamtiti i posebnu pažnju obratiti na proljetne kiše, osobito one na početku vegetacije. Drugi pokazatelj koji odmah na početku sezone upućuje na veliki oprez, rana je pojava simptoma peronospori („kaplje”), kao što je to bio slučaj ove godine. Neki vinogradari bi se mogli sjetiti da su im stariji govorili kako su nekadašnji gospodarski učitelji davali

nagradu onom koji prvi pronađe peronosporu u vinogradu jer je to bio najbolji znak za uzbunu. Izgleda da mnogim pelješkim vinogradarima ni jako kišovito vrijeme tijekom proljeća niti rana pojava bolesti na donjem lišću nije značila mnogo, bar ne toliko da ih uputi na veliki oprez koji je ove godine bio toliko potreban.

Osnovno u sprječavanju peronospore je preventivna zaštita, što znači prskanje vinograda prije kiša koje praktički jedine omogućuju napad bolesti. U današnje doba s odličnim vremenskim prognozama, pristupačnom tehnikom, to je sasvim lako izvodljivo. Žalosno je vidjeti kako mnogi prskaju vinograde tek nakon kiše iako tada ni najbolja zaštitna sredstva ne mogu spriječiti bolest. Istina je da kiša, osobito jaka, može donekle isprati fungicid („otrov”), ali isto tako i da taj fungicid onemogućava ulazak i širenje bolesti što se događa za trajanja kiše ili odmah nakon dok su zeleni organi loze još mokri.

U zaštiti od peronospore također treba poznavati i karakteristike pojedinih fungicidnih pripravaka, odnosno preporuke koje se odnose na vrijeme prskanja i količine sredstava. Uglavnom se na početku zaštite vinograda koriste obični organski fungicidi te pripravci koji sadrže fosetil, kasnije drugi sistemici i na kraju fungicidi koji sadrže bakar. U godinama povoljnim za razvoj peronospore prednost svakako treba dati systemicima. Treba prskati systemicima iz različitih kemijskih grupa, prskanja izvoditi kvalitetnije i češće, uz utrošak i većih količina preparata od preporučenih.

Shodno najavama globalnih klimatskih promjena može se ubuduće očekivati još ovakvih ili sličnih godina koje će biti povoljne za razvoj peronospore. Zbog toga treba zaboraviti na uobičajena pravila kojih su se držali naši stari i zaštitu vinograda od peronospore prilagoditi klimatskim uvjetima određene sezone.

Ivo Kirigija

Pupavac (*Upupa epops*)

Nekoliko zanimljivih crtica o jednoj lijepoj i nada-sve neobičnoj ptici, kao pri-log ornitofauni poluotoka Pelješca.

Za ovu pticu u hrvat-skom jeziku koriste se još nazivi: pupavac božjak, božji kokotić, božji kokot, kru-ničar, futač te je jedini pred-stavnik obitelji *Upupidae*. Porijeklo je imena roda *Upupa* onomatopejsko, što znači da je izvedeno iz opo-našanja glasanja ptice (glas-

anje je u tri sloga „up-up-up”). Zemljopisna je raspro-stranjenost ove ptice: Europa, Afrika, Madagaskar i južna Azija.

Ptica je velika oko 30 cm. Tijelo je svjetlo-narančasto-smeđe boje, krila su mu crno-bijelo isprugana, rep je crn pri vrhu dok je na gornjem dijelu bijele boje. Na glavi mu se nalazi narančasto-smeđa kukma koju podigne kad sleti ili kad je uznemiren. Kljun mu je dugačak i tanak te malo savijen. Ima neobičan način leta, opisao bih ga kao valovit. Hranu traži po tlu, a na jelovniku su mu kukci, uglavnom štetni, tako da je ova ptica u mnogim zemljama zaštićena. Naseljavaju borove šumarke i područja gdje poljoprivreda nije intenzivna, ali prilagodili su se vinogradima, maslinicima i voćnjacima. Ova ptica je teritorijalna i monogamna (partneri se vežu, ali izgleda

samo za jednu sezonu). Gnijezdi se u rupama među kamenjem ili u dupljama starih stabala. Gnijezdo je maleno i najčešće obloženo suhom balegom magarca ili mazge te neugodno zaudara. Ženka gniježđenje započinje u travnju polaganjem 5 do 6 jaja. Trećeg tijeđna izvale se ptići.

Početakm rujna skupljaju se u jata i odlaze na zimovanje u Afriku (južno od ekvatora).

Ove ptice zauzimale su i danas zauzimaju posebno mjesto u mitologiji. U starom Egiptu smatrane su svetim pticama i njihovim motivima oslikavali su grobnice i hramove. Simbolom čistoće smatrane su u Perziji. U europskoj tradiciji smatrane su lopovima (u Skandinaviji predznacima rata). U Alžiru i danas cijene ovu pticu. Kao pero za pisanje služio je njegov dugačak i tanak kljun, a ljudi i danas vjeruju da njegovo perje štiti od groznice i raznih uroka.

Ptica pupavac nalazi se na logu Sveučilišta Johannesburg u Južnoafričkoj Republici i proglašena je nacionalnom pticom Izraela.

Tino Milat

*Dopusti da se Božić dogodi u tvom srcu
da se ljubav rodi svaki dan iznova
jer Božić postaje vidljiv u svakome od nas!*

JEŽI

Otac je reko:
„Dovedi barku pod kuću”
jer godine su tu
i ukrcat mu se teže
Uzeo je duge osti
i namoto malo mreže
tako smo on, mama i ja
pošli na ježe

Stavio je vino
u more da se hladi
sječe nožem ježe
i butargom se
crvenom sladi

A ja mu gledam
dva zgrčena prsta
dok sječe ježe
i za nas dvije
i gledam mu bijele

žilave noge
i kako je lijep
kad se smije

I nikad neću zaboravit
nediju tu
mater na krmi
i oca na škafu
Košare u suncu
i noge u moru

To slike su iz kojih crpim
snagu svu
to slike su gdje moje misli
često bježe
ne, nikad neću zaboravit
nediju tu
kad sam zadnji put s ocem
pošla na ježe

Ana Meštrović

Svi razgovori, druženja, šale, osmjesi plove negdi zrakom. Ponekad ih kroz maglu u daljini čuješ, ponekad kroz miris stare dunje u Pantetiću namirišeš. Pa ih na tren vidiš na jutarnjoj rosi dok svjetluca leđinom djetinjstva tvog. Dopuste ti da ih osjetiš, al nikad ih više stići i vratiti ne možeš jer zovu se uspomene.

Petar, Pijavičino

Pelješki slavopjev.....

PELJEŠKA MALA MISTA

Zora kad zarudi
I novi dan kad svane
Pelješac se mirno iz sna
budi
So i nekad davno
s motikom u ruci
Težak svomu poju ide
I od zlata i od srebra
Vinograd je njemu draži
Tu na škrton zemji
I sad sriću svoju traži.

Na žalu plavoga mora
Igraju se nika druga dica
Radosna i lipa a u duši čista
Pelješka nova dica, dica
uvik ista
Na pučinu dječji pogled ide
Ko i stari orebiški kapetani
Tu budućnost svoju dica
vidu
I dok na suncu
Pelješki blistaju žali
Plovit se mora
Sneno šapću plavi vali.

Sve se minja –vrime teče
Staza mog života sve je
kraća
Sjećanje me stoga često
zavičaju vraća
I u snu pelješka opet gledan
mista
Mala mista lipa ,čista
Mala mista uvik ista
Medoviću u spomen
U snu ja ih slikan
I bez boja i bez kista
Pelješka mala mista,lipa
čista
Mala mista – uvik ista.

Životne oluje
Tužne kad donesu dane
Suza sama na dlan kane
U čaši Dingača, Postupa
Tad svoje gasin boli
A kad opet stare otvore se
rane
Zidine me stonske u snu
brane.

Nekad davno
Na Pelješcu je vrime stalo
Tu je Nebo Zemji
Maslinu i lozu dalo
Vridne ribare – težake
Mirne vale – lipe žale
I pelješka mala mista, lipa čista
Mala mista – uvijek čista.

Anto Jurić

Iz pera Nevena Fazinića

MARKO N. ŠKURLA

(Iz neobjavljene knjige Josipa Violaća: *Otimanje zaboravu*)

Za *Zvona Delorite* priredio Neven Fazinić, Božić 2016.

Jedan od pionira na području približavanja Župe s ostalim dijelovima Dalmacije bio je Marko N. Škurla. Rođen je u Kuni 1871., a umro je 1921. godine. U mladosti je bio zidar. Izuzetno darovit, kao zreo čovjek bio je u stanju izrađivati nacрте za gradnje; postao je poduzetnik za složenije poslove. Čovjek pun duha i ukusa, počeo se baviti fotografijom kao amater i postigao kvalitete stručnog fotografa, što se vidi po nebrojenim fotografijama koje su ga nadživjele. Na tom području ostavio je nazaboravnu uspomenu na Župu i općinu kunovsku jer je 1914. godine izdao album. Na prvoj strani korice albuma piše: ALBUM. U sredini je mali isječak zemljopisne karte Pelješca koji prikazuje područje općine.

S lijeve strane isječka piše: Kuna i okolica, 30 obojanih slika. S desne strane piše: *Kuna et les environs, 30 photographices a couleurs*. Ispod isječka piše: *Priredio M. N. Škurla*. Ispod svake slike opis je slike na hrvatskom i

francuskom jeziku. Na prvoj slici koja predstavlja Kunu u gornjem lijevom uglu slike fotografija je M. N. Škurle.

Marko Škurla razvijao je i sam ploče u svom fotolaboratoriju na šufitu, ali ozbiljnije zahvate, kao npr. fotografiju koja je služila kao suvenir, a predstavljala je Zavjetnu crkvu BDM od Loreta i franjevački samostan u Kuni, davao je izraditi Svijetlotiskarskom Zavodu R. Mosinger u Zagrebu. Pretpostavljam da je album u tadašnjoj tehnici obojen dao izraditi ili u Zagrebu ili u Trstu.

Daroviti Marko postao je i trgovac, pa je u prizemlju novosagrađene kuće imao dućan mješovite robe i tipičnu malu mediteransku kafanu. Trgovina je imala svoju privrednu svrhu, ali Marko je također koristio da ostvari i svoje ambicije pionira moderne propagande Kune i okolice. Tako je naručio, najvjerojatnije u Češkoj, tadašnjoj kolijevci ilustrirane keramike, šalice za bijelu kafu. Šalice su bile jako masivne od debele keramike, a na svakoj šalici bilo je napisano ime jednog sela tadašnje općine. Dobro se sjećam da smo u kući imali takvu šalicu na kojoj je pisalo: Županje Selo. Vjerojatno su mnogi tada kupovali servis s oznakom svih sela. Ja se eto sjećam jedne koja je sačuvana i dočekala mene najmlađega. Nabavljao je i druge suvenire. Prodavao je ručnike na kojima je tvornički bilo utkano: „Pozdrav iz Kune”. Opet sam imao izuzetnu sreću. Takav ručnik kupila je moja majka i poklonila ga je 1899. god. svojoj prijateljici Ani Antićević, ženi pok. Vicka. Ovoj uglednoj obitelji u Potomju okupator je zapalio kuću zbog aktivnog učešća u NOB-i, ali slučajno je bio spašen baš taj ručnik i ja sam ga 1987. godine dobio kao poklon od Marice i Slavke. Staro obiteljsko prijateljstvo opet je manifestirano jednim istim ručnikom i zbog toga sam neobično sretan. Bilo bi zanimljivo doznati da li još netko na Župi ima nešto iz ove Škurline ostavštine.

Vaša Nina vam piše....

DR. FRANO GLAVINA

3. studenoga 1930. godine u Trpnju u stolarskoj obitelji rodio se sin Frano. Osnovnu školu završio je u rodnom Trpnju, a gimnaziju u Pločama. Nastavlja školovanje u Splitu gdje studira pravo te 1960. diplomira. Doktorirao je u Zagrebu 1988. godine s temom „Kolonatski odnosi za vrijeme Dubrovačke Republike“. Kao tajnik Matice hrvatske radio je u Makarskoj. U Zagreb se preselio 1984. godine. Veliki dio radnog vijeka proveo je radeći kao tajnik u Leksikografskom zavodu. Tu je dužnost obavljao dvadeset godina. Umro je u Trpnju 7. kolovoza 2016. godine.

Dugi niz godina bio je naš vrijedni suradnik. Veselio se svakom novom broju *Zvona Delorite* koji je pisao o njegovu Pelješcu. Govorio je da to čuva u posebnom pretincu. Dostavio nam je vrijednih priloga za naš list na čemu smo mu veoma zahvalni. Ponosni smo na takvog suradnika koji je svoju ljubav nesebično iskazivao rodnom Pelješcu.

S dubokom zahvalnošću iskazujemo svoju sućut njegovoj obitelji, želeći da mu Bog dade pokoj, a mi zahvaljujemo za sva njegova dobra djela

Nina Vodopić

Zahvala

Dragi dobrotvori! Svi vi koji ste mi pomagali i pratili me tijekom ovih dvadeset godina i tako pomogli da naš list *Zvona Delorite* redovito izlazi – hvala. Ispričavam se onima koji ste bili izostavljeni u prošlom broju. To su: Tanja i Gordan Mišetić, Ivo Vid, Katica Šundrica, Suzana Kosović, Nikša Vidoš, Vjeko Violić, Narija Ruvo, Nada Šestanović, Nevenka Stanković, Mato D. Cvitanović, Antica Ferlan Pujas, Franica Sinković, Marija Jurović, Gašpar Harlović, Zore Žutanović, braća Bosnić, don Alojzije Bavčević, Antonija Vuković, Darinka Mikulić, Dunja Palaversa, Marija Violić Matuško, Sanda Desnica, Bose Bjelančić, Višnja Romazinović, OPG Antunović, N. N., Bogo Cezarović, tiskara Topgrafika Velika Gorica.

Al od svega najveća je ljubav...

Naši mladenci

Prije više od pola stoljeća, zagledali su se Jadranka Tolić iz Košarnjeg Dola i Pavle Andričević iz Potomja. Svoju ljubav okrunili su vjenčanjem 31. 01. 1966. u crkvi Sv. Lucije u Potomju. Na lito su dobili sina Iva, a dve godine kasnije Pava. Živili su u velikoj famiji s didon Ivon, babon Franicon i prababon Maron. Nažalost, oni su rano umrli, pa su ostali sami s dicon. Oboje vridni, polako su podizali svoje imanje, sadili lozu, priredili kuću, a 1975. zgradili i novu kuću u Dingaču, sve s puno muke i odricanja. Kad su dica odrasla, tribalo ih je školovat, a kasnije i oženit. Oženili su sinove i uz Božji blagoslov dobili četvero unučadi. Živili su svi skupa punih deset godina. Nije bilo mira ni po danu, ni po noći, posebno Jadranki koja je čuvala i asistila dicu, kuhala, čistila,

pomagala svin srcen. Najstariji unuk je zvo „mama”, a ona se topila od dragosti.

Život je brzo proletio... Život proveden u trudu i pomaganju roditeljima, doci, nevistama, unučadi. Malo su vrimenta imali za sebe jer su svi drugi bili prišnji. Nakon 50 godina, dica su vridni judi, unuci cure i mladići, a oni naši mladenci. Kad su Bogu fala, dočekali svoj zlatni pir, dica i prijatelji potrudili su se da ih razvesele. Dugo su se kovali planovi. Organizirali su in hodočašće u Rim s katoličkon agencijon Kraljica mira, di su doživili nezaboravne trenutke i upoznali drage jude koji su ih prozvali „naši mladenci”. Na proljeće su počašćeni lipin izleton na Plitvička jezera i slapove Krke, a ovo lito svečanin obidon uz muziku i ples. Nauživali su se svih lipota, festižali, balali, baš ko pravi mladenci. Cilu godinu traje festa, a kruna svega bit će putovanje u Svetu zemlju, velika želja mog svekra. Napokon su se sjetili sami sebe i odlučili učinit nešto lipo i za svoju dušu, nakon 50 godina.

*Neka im Bog da
zdravja da još dugo
budu skupa, a nama
mlađima nek' budu
uzor, jer jedino je
prava jubav poduminta
sriće, a strpljenje,
razumijevanje i
praštanje snaga
dobrog braka. Živi,
zdravi i veseli nam
bili!*

Nevista

IMA JEDNA PJESMA

Ima jedna pjesma
i u njoj ti
Ima jedna mladost
ne tako davna
i ne zaboravljena
Ima jedno sjećanje
i stvarnost
I u svakom trenu mog
življenja
uvijek ti
Kao da godine ni prošle
nisu
Hvala ti što si došla
I dobro došla u moj život
Sjeti se borova
sjeti se onih tvojih
devetnaest godina
smijala si se i bila si sretna
rekla si :Hvala ti
Pitam se dali znaš
koliko si nemira
tada donijela sobom
Sada znam i priznajem
nitko me nije dodirnuo
tako kao ti
Jedina si na putu mom!
I zato kad god ti pružim
ruku

uzmi je od srca je
Želim da te uzmem za ruku
i povedem tamo
gdje sama nikad
ne možeš doći
I ne plaši se stihova
ni pjesme koju ti poklanjam
to je samo odraz duše
ispisan s ljubavi
Ne znam što nosi novi dan
al, u tom sutra očekujem
tebe
i tvoju pruženu ruku
i da s rukom u ruci
pođemo u ovo
sebi davno obećano.
I kažem ti
ne plaši se stihova
ni pjesme koju ti poklanjam
ja ti samo pjesmom hoću
reći
da ti si pjesma
Da li znaš da ima jedna
pjesma
i u njoj ti
Hvala ti za ovu pjesmu

Danijel Žanetić

Godišnjica braka

Iako nije okrugla, nije ništa manje značajna, 69. godišnjica zajedništva, „o okruglom ćemo dogodine”, govori dundo Živko, a teta Radmila potvrđuje. Ovaj ćemo put samo ukratko. Znaju se iz djetinjstva, ona iz Mazarovićeve bande od Radovića, on iz Lušine bande, samo je trebalo *prić* Podulicu. Zbližili su se u ranoj mladosti, ali vihor rata stavio ih je na kušnje i čekanje, a poratne godine odredile su svoja pravila, tako da je najsvečaniji čin obavio don Kosto na dan 24. kolovoza 1947. godine na sali Radovićeve kuće, na buralu u neko doba dana. I počeli su iz početka, dobili troje djece, a sad imaju i unučadi i praunučadi. Uz poljoprivredu Živko je volio glazbu i nogomet, a ona raic i pletenje. Još *figuraju* ko mladić i cura što se vidi na slici gdje nazdravljaju Vedranovim vinom i tortom. Svake godine jedna torta od kuće, a jedna od Jasminke iz Orebića. Dundo Živko još se zatrči, u povjerenju govori: „tek me počelo bolit malo kolino.”

Dragi moji, uistinu dragi mome srcu, sretna vam 69. godina ljubavi i zajedništva, a nadam se da će se ovom pridružiti svi koji pročitaju *Zvona Delorite*.

Goranka Šepić

BOŽIĆNA PJESMA

Ukrasi na jednom
veselom boriću.

Betlehem ispod borića
gdje se rodio Isus.

Čizmice na prozoru
pune ukusnih slatkiša.

Na drvenom stoliću
mirisni kolači mirišu.

Vijenac kraj kolača
uzbuđeno čeka Božić.

Snijeg pada na smrznuto tlo
i doziva dječicu van.

Djed Božićnjak s teškom
vrećom
punom darova
leti sa sobovima noćnim
nebom.

Petra Ančić, 6. razred

RADOSNA JELKA

Za Božić smo izabrali
veliku jelku,
ukrasili je ukasima,
osvijetlili lampicama.

Na vrh stavili veliku
zvijezdu, a pod nju
jaslice male
kraj njih poklone sjajne.

Najviše volim vesele
ljude kad je vide,
primamljiv miris bakinih
keksa
i toplinu svoga doma.

Njezina ljepota osmijeh
mi izmami
dok sjedim kraj nje
i slavim Njegovo rođenje.

Letizia Grljušić, 6. razred

BOŽIĆ

Spustila se jesen,
Rukom ugrabila zimu,
E, pa spustio se kesten
Tako sve luduje.
A kad dođe Božić
Nitko neće biti tužan.

Božić je najljepši blagdan,
On je jako lijep
Živimo da se sjećamo
I dana kada se Isus rodio
Ćemo se zauvijek sjećati.

Nikola Ćurlin, 3. razred

PAHULJE BIJELE

Zima je tu.
Sve je pod bijelim
pokrivačem.
Šume su kao bijele doline,
a na krovovima kuća izvire
samo tračak
dima, sve je bijelo.

Cesta je kao staza
prekrivena ledom
koja vodi u nepoznato,
gdje ti mašta poželi.

Razigrana djeca se grudaju
i u snijegu uživaju.
„Gle, Božić je!” svi
uzvikuju
i u toplini doma se raduju.

Dok vani pada snijeg,
radost Božića svima
na ovom svijetu,
razigranoj djeci i ljudima
srca obuzima.

Petra Milovčić, 6. razred

Od našeg profesora

Početak rujna tradicionalno započinje nova školska godina, nove obveze i dužnosti. S velikim zadovoljstvom i ponosom objavljujemo kako je Osnovna škola „Kuna” od ove školske godine uključena u UNICEF-ov projekt „Škole za Afriku” u kojem će sudjelovati svi učenici i njihovi učitelji. Cilj je projekta pomaganje djece u obrazovanju u siromašnim afričkim državama. U našem slučaju to će biti djeca iz Burkinke Faso. Tijekom nastavne godine organizirat će se tri dobrotvorne akcije u kojima se prikupljaju novčana sredstva, a ista će biti uplaćena na UNICEF-ov račun. Prvu od triju akcija priredili smo za Dane kruha. U mjesecu listopadu svake se godine obilježavaju Dani kruha – dani zahvalnosti za sve plodove zemlje. Dani su to kada zahvaljujemo Bogu za sve plodove zemlje u kojima kasnije uživamo i od kojih živimo. Kruh je, kao glavni motiv Dana, simbol onoga što se posvećuje i blaguje jer kruh je život, kruh je alfa i omega, s kruhom nam započinje i završava dan. Dana 24. listopada 2016. godine na svečanosti u Školi pozvani su roditelji, bake i djedovi te svi koji su htjeli nesebično pomoći učenicima u prikupljanju sredstava za projekt „Škole za Afriku”. Učenici su uz pomoć učitelja pripremili osamdeset poklon-paketa s tradicionalnim pelješkim slasticama te uz prigodni program i domjenak, prikupili zavidna sredstva. Hvala svima na dolasku, a već sada vas ovim putem pozivamo da nam se pridružite na drugoj dobrotvornoj akciji sredinom prosinca. No, tu nije kraj humanitarnom radu i dobročinstvu naših učenika i učitelja. U misijskoj godini uključili smo se u humanitarnu akciju „Narukvice prijateljstva“, narukvice koje su izradila djeca iz sirotišta „Mali dom” iz Kenije. Sirotište „Mali dom” vodi hrvatski misionar fra Miro Babić, a više o sirotištu i načinu na koji im možete pomoći, naći ćete na www.malidom.com. I na kraju, učenici iz Potomja, Kune, Pijavičina, Prizdrine, Grude i

Dingača prikupljali su novčana sredstva za Hrvatski Crveni križ u 44. Sabirnoj akciji „Solidarnost na djelu 2016.” Svima koji su se odazvali akciji i odvojili poneku kunu u ovim teškim vremenima – velika hvala!

10. listopada 2016. godine učenicima Škole održano je predavanje Ekološke udruge „Mala sirena“ o smrdeljku ili pajasenu, jednoj od najopasnijih invazivnih drvenastih biljaka u svijetu, koji je poharao Pelješac, ali i ostale dijelove Lijepe Naše.

Učenici su mogli čuti i vidjeti kako smrdeljak utječe na raslinje i poljoprivredne kulture, posebno na našem opožarenom području zato što takva područja smrdeljku naročito odgovaraju u brzom širenju.

Od ostalih aktivnosti učenici od 5. do 8. razreda krajem listopada sudjelovali su u online kvizu „Čitam što na sat“ u organizaciji Knjižnica grada Zagreba, obilježavajući tako Mjesec hrvatske knjige (15. listopada – 15. studenog), manifestacija koja se svake godine održava u Hrvatskoj s ciljem promicanja čitanja i knjige kao kulturnog dobra.

Učitelji i učenici od prvoga se dana pripremaju i za nadolazeća natjecanja iz raznih predmeta, a ona će uslijediti u prvim danima drugog obrazovnog razdoblja. Na samome kraju,

donosimo vam nekoliko fotografija s našim učenicima i učiteljima s naših veselih susreta.

Svim čitateljima i prijateljima *Zvona Delorite* želimo čestit i blagoslovljen Božić te mirnu, plodnu, zdravu i uspješnu 2017. godinu!

Damir Brkanac

Iz naše kuhinje...

Kuglice sa suhim smokvama

25 suhих smokava	kokosovo brašno
60 dkg Petite beure keksa	sitni šećer
11 dkg bajama	šećer vanilija
15 dkg čokolade	cimet, rum
10 dkg maslaca	2-3 dcl mlijeka

Suhim smokvama otkinuti vrh i ostaviti ih u rumu 2 sata. Popariti bajame, oljuštiti ih i staviti u svaku smokvu. U samljevene kekse dodati sitni šećer, cimet, šećer-vaniliju i vrelo mlijeko. Polako miješati da smjesa postane gusta te praviti kuglice.

Za glazuru rastopiti čokoladu i maslac. Kuglice uvaljati u glazuru, pa u kokos. Prije serviranja kuglice rasjeći.

U slast!

Anita Ostoja

Blagoslovi Bože ruku koja daje...

Oni koji su pomogli da ovaj list izađe

Općina Orebić, kasica u Deloriti, Nada Radoš, Neda Žitković, OPG Braenović, Ines Cibilić, Anka Marinović, Sanja Belin, Vera Brkić, Mira Cibilić Biegman, Vesna Vukotić, Den Kulišić Hening, Marina Cotić, Katarina Matana, Marina Madiraca, Sanda Desnica, Leonida Šegović, Marija Mrgudić, Vedran Kiridija, Ana Tonković, Maja Trobok, Nevenka Akmažić, Jasna Skaramuča, PZ Kuna 1898 (vino), Pelješki vinogradar d.o.o. i anonimni darovatelji.

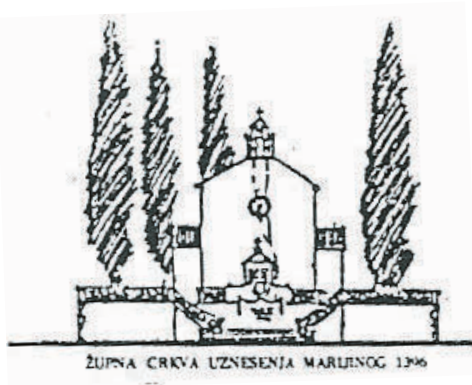
Molimo vas da nam i dalje pomažete vašim molitvama i novčanim priložima.

Svako vaše dobro djelo blagoslovila Gospa Delorita!

Čestit Božić i svako dobro u 2017. godini

od srca Vam želi uredništvo lista

Zvona Delorite!

STATISTIKA ŽUPE VELIKE GOSPE

KUNA 2016.

SAKRAMENT KRŠTENJA: do 8. prosinca

7 krštenja (svi iz Župe)

SAKRAMENT SVETE POTVRDE

7 Svetih potvrda (svi iz Župe)

SAKRAMENT VJENČANJA

2 vjenčanja

SAHRANE: do 8. prosinca

17 umrlih

Pokoj vječni daruj im Gospodine
I svjetlost vječna svjetlila njima!

GLASILO ŽUPE UZNESENJA MARIJINA

20243 Kuna – tel/fax 020 742 444

Predstojnik (gvardijan) fra Josip Vidas 099 5902251

www.ofm-sv-jeronim.hr

e-mail redakcije:

zvonadelorite@gmail.com

Urednički odbor

fra Josip Vidas

Rina Tomelić

Tehnička obrada

Marina i Roko Palihnić

Lektor

doc. dr. sc. Marijana Tomelić Ćurlin

Izdaje

Župni ured Kuna – Pelješac

Tisak

Topgrafika, Velika Gorica

Za internu upotrebu, izlazi povremeno.

1953. - gore: Pijavičino, dolje: Potomje
- fotograf Nikola Sessa Korčula

Smilje - *Helichrysum italicum*

Glasilo župe Uznesenja Marijina
20243 Kuna - tel./fax 020/742 033
Izdaje: Župni ured Kuna - Pelješac
E-mail: zvonadelorite@gmail.com
Tisak: □*topgrafika*□ Velika Gorica
Za internu uporabu, izlazi povremeno